Ն, 739 1887 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 8—9 ԲԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 1305 ՐԷԲԻ ՒԼ ԷՎՎԷԼ 3 ԻՒՉԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

40 ՓԱՐԱ

ԱԲՕՆԷ ՇԷՐԱՅԻԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղշ.	105 ղշ.	55 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէհիւմիւ 20 ղրուշտան

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱՅԻԹԼԱՐԸ

Ալթը, Չընի վէ Յէնի սա... ...րը: 6
Արանձը սահիֆէ սաթըրը 10ր. հա. » 3
Մէքթուպլար նաֆիլեա տաիր պէնտլէր մէճհուլէն գապուլ օլունմազ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Իտարէխանէսի, Օթամպոլտա Գալը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Գաաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մեսուլը ՑԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ Էֆէնտիյէ մուրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԲՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Կէչէն ճումաա ագշամը Սօֆիատան չէգրիմիզէ ալթըտէքի խուսուսի թէլէկրաֆ վիւրուտ իթմիշ տիր.

«Բրէնս Ֆէրտինանտըն վալիտէսի բրէնսէս Գլէմանթին՝ բէֆագաթընտա իքի քէրիմէլէրի վէ բրէնսին սէրայ նազըրը գօնթ Կրընօ տը Սէն-Քրիսթօֆ պուլունտուղը հալտէ, Նոյեմբերին 12/24ինճի (կէլէճէք բէնճշէնպիհ) կիւնիւ պուրայա մուվասալէթ իտէճէք, վէ մայէթինտէ պիր խայլը մաչէթ գատընլարը վէ մայէթ մէմուրինի վէ սաիրէ պուլընաճագ տըր.»

* *

Սօֆիատան իշար օլընտըղընա կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինանտ՝ կէչէն բէնճշէնպիհ ագշամը սէրայտա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իտուպ, պունտա հէյէթը վիւքէլա վէ իւմէրայի ասքէրիյէ իլէ 60 գատար մէպուսս հազըր պուլունմըշ, վէ պիր կէճա նուքթա իյրատը կիպի չէյլէր վուգուա կէլմէքսիզին եալընըզ մուզիգա թէրէննիւմիյէ թաամա խիթամ վէրիլմիշ տիր.

Պատէիթթաամ բրէնս վէ ումումի տավէթլիլէր պէօյիւք սալօնա չէքիլիպ, գահվէլէր օրատա իչիլմիշ տիր. Բրէնս՝ ճէօմաաթը Իսլամիյէ այրըճա պիր թէվէճճիւհը մախսուս օլմագ իւզրէ Բուլկարիա Իսլամ մէպուսը Մահմուտ Էֆէնտի աղայա իլթիֆաթ կէօսթէրիպ, մումաիլէյհ իլէ պիր չէրէք միւլագաթ իթմիշ, վէ լիսանը Օսմանինին լէթաֆէթը չիլվէսինտէն պահս էյլէմիշ տիր.

ՄԸՍԸՐ

Ֆրանսա սէֆիրի գօնթ տը Մօնթէպէլլօ՝ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ Մըսըր մէսէլէսի հագգընտա միւլագաթ իթմիշ տիր.

Մըսըրէ մէսէլէսի հագգընտա էվրօբա գաբինէթօլարը պէյնինտէ հէնիւզ բէյաէն մուխաաբէրաթա պաշլանմըշ օլմայըպ, օլ պապտա ճանիպը հիւքիւմէթը Օսմանիյէ պէյանը մութալաա օլընտրգտան սօնրա մուխաբէրաթա պաշլանաճագ իմիշ.

Ֆրանսա հէյէթը վիւքէլասընըն իսթիֆասընա տաիր պու կիւնքի նիւսխալէրիմիզտէ պիր թէլէկրաֆ մունտէրիճ պուլընտուղը կիպի, օլ պապտա Պապը Ալիյէ տախի թէլէկրաֆ վիւրուտ իթտիկի թահգիգաթը վագըաատան տըր.

—

Անատօլու չըմէնտօֆէրլէրինին իմթիյազը ալմագ իւզրէ կէչէնտէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ վէ նաիլը մէրամ օլամայարագ թէքրար Բարիզէ աւտէթ էյլէմիշ օլան պանքէր Մ. Տօնօն՝ Տէրսաատէթտէքի վէքիլլէրի մարիֆէթիլէ մէզքիւր իմթիյազը ալմագ իչին նէզտը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէ եէնի պաշտան պաըը թէշէպպիւսաթտա պուլընտուղընը, վէ մումաիլէյհին՝ ագտէմճէ տէրմէյան իթտիկի շարթլարճա նէ կիպի թատիլաթտա պուլընտուղընա տաիր շիմտիյէ մալումաթ պուլընմատուղը նը Լէվանթ եազըյօր.

—

Ցէօրէ Ցօ—ւ նամ Րուս զըրհլը ֆըրգաթէյնինին Ճաքօն տէնիզինտէ ղարգ վէ Թայֆասընըն թէլէֆ օլտուղը ախիրէն բիլտիրիլմիշ իսէ տէ, պունըն աայը օլմայըպ, մէզքիւր ֆըրգաթէյնինին Վլատի-Վօսթօգ գուրպինտէ գարայա օթուրտուղը, վէ գարիպէն գուրթարըլմասը մէմուլ պուլընտուղը՝ թահգիգաթը ախիրէտէն անլաշըլմըշ տըր.

—

Շէհրիմիզ Թիւճճարանընտան Շուէնտէր Մ. Շարլ Լիոնտէն Շուէտ գըրալը թարաֆընտան Վազա նիշանընըն շէվալիէլիգ րիւթպէսի իթա գըլընմըշ տըր.

—

Իփէք— նամ Կիւրճի կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Աֆրիգալը գուրպինտէ Կօրի նամ մահալտէ բէթրօլ կազը մատէնլէրի զուհուր իթմիշ օլմազլա, մէզքիւր մատէնլէր՝ գարիպէն էհլի պիր գումբանեա թարաֆընտան իշլէտիլէճէքլէր իմիշ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցին Իթալիա գըրալիչասը Մարկէրիթա հազրէթլէրինին եէվմը վէլատէթի օլմազլա, Պէյօղլընտա Լէհ սօգագընտա քէաին Իթալիան գըզ մէքթէպինտէ պիր բէտմը մախսուս իճրա գըլընմըշ տըր.

Բէտմը մէզքիւրտէ Իթալիա սէֆիրի Պարօն Պլան իլէ զէվճէսի, Բաբա վէքիլի Մօնսէնեօր Բօնէթթի, Իթալիա սէֆարէթ վէ գօնսօլօսխանէսի մէմուրինի վէ մայէթ վաբօրընըն գումանտան վէ զապիթանը վէ բէք չօգ միւթէպէրան հազըր պուլընարագ պայը նուքթալար իյրատընտան սօնրա, մէքթէպին թէվզիի միւքաֆաթ զիյնէթի տախի իճրա օլընմըշ, վէ իքմալը թաամին իտէն 4 գըզ չակիրտէ միտալեալար վէրիլմիշ տիր.

—Վէֆաթ իթտիկինի եազտըղըմըզ Պապը Սէրասքէրի սըհհիյէ տաիրէսի րէիսը սանիսի Աքիֆ բաշանըն եէրինէ Թօբխանէի ամիրէ սէրթապիպի ֆէրիգ Սալիհ բաշա հազրէթլէրի թային պույուրուլմուշ տըր.

—Պապը Սէրասքէրի լէվազիմ տաիրէսինէ մէմուր Ալէմանիալը միրլիվա Շիլքէն բաշանըն ախիրէն իտիմամ պուլան գօնթրաթօսը՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ թէճտիտ պույուրուլմըշ տըր.

—Պապը Սէրասքէրի մէմուրին վէ քէթէպէսինէ պաղը թապուրլարա պու հաֆթա զարֆընտա պիրէր մաաշ վէրիլմէք իւզրէ էվվէլքի կիւն պունլարա ալէլ հիսապ օլարագ աքչէ վէրիլմիշ, վէ տէվաիրը սաիրէ մէմուրին վէ քէթէպէսինէ տախի գարիպէն քէզալիք պիր մաաշ իթա գըլընաճագ ըմըշ.

—Ֆիլիպէ ճէօմաաթը Իսլամիյէ րէիսի օլուպ Ասիյէ գօմիսիօնը ա... հազրէթլէրի եազընտա Ֆիլիպէ կիտէճէքլէրինտէն, եէրինէ սէնէտտէ չէրիյէ մէմուրը Ճաատ էֆ. հազրէթլէրի մէզքիւր գօմիսիօնա ազա թային պույուրուլմըշ տըր.

—Մահքէմէի Թէմիիզ ճէզա տաիրէսի ապազընտան Իպրահիմ պէյ հազրէթլէրի Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ ումուրը ատլիյէսինի թէֆթիշէ մէմուր պուլընմազլա, էվվէլքի կիւնտէն իթիպարէն Իսկիւտար մահքէմէլէրինի թէֆթիշէ պաշլամըշ տըր.

—Գանտիլլիտէ իւճ պաղչէյպանը գաթլ իտէնլէրին խիլինթագլարը Իսկիւտար միւթէսարրըֆլըղընճա պու քէրրէ խիթամ պուլըմըշ օլմազլա, ֆէզլէքէսի գարիպէն Խաքիբաք Շահանէյէ թագտիմ օլընաճագ տըր.

—Սէրասքէր Ալի Սաիպ բաշա հազրէթլէրինին էմրի մուճիպինճէ, էտիրնէտէ մուգիմ ասաքիրը Շահանէյէ վէրիլէն սայիազը էյիճէ մուայէնէ օլընմագ իւզրէ գապըլ օլընմըշ տըր. Զալիպա մէզքիւր եազա բէք ֆէնա սուրէթտէ հիյլէ գարըշտըրըլմըշ տըր.

—Բաբա հազրէթլէրի թարաֆընտան ամէտիի տիվանը Հիւմայուն Թէվֆիգ պէյ հազրէթլէրինէ Ցօգուզընճը Պիրօ նիշանընըն Չինճի րիւթպէսի իթա գըլընմըշ տըր.

—Թրապիզօն վալիսի Սիւրուրի էֆէնտի հազրէթլէրինին պիր գաչ կիւնտէն պէրու խաստա օլտուղը՝ ալընան պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլմըշ տըր.

—Իզմիր վիլայէթինտէ Այտընսար պիտայէթ մահքէմէսի պաշքեաթիպի հասան Համի էֆէնտի՝ մահքէմէի մէզքիւրէ իշլէրինին քէսրէթինէ մէպնի չուլուրընա խալէլ կէլմէքլէ, քեանը աֆիէթ իթտիկինտէ պիր մուգավէլաթ մուհարրէրիյէսինէ թային օլընմագ իւզրէ Սարուխան ասլիյէ գօմիսիօնընճա ալլ օլընարագ Մաղնիսա Թիմարխանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

Մէզքիւր պիտայէթ մահքէմէսինտէ Նօյեմպէրին 31ինճի կիւնիւ 18 տավա րույէթ օլընըպ հիւքմէլէրի իթա գըլընմըշ տըր.

—Բարիզտէ նէշր օլընան Ֆիկ—րօ կազէթասընըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի հագգընտաքի մէմնուիյէթ՝ պու քէրրէ ֆէսխ ու իլղա պույուրուլմըշ տըր.

—Կէչէն ճումաա կիւնիւ Օէ—Ն Գա—Ն նամ Ինկիլիզ վաբօրը իլէ Թօ—ք նամ Խունան վաբօրը՝ լիմանըմըզտան հարէքէթ իթմէք իւզրէ մանօվրա իճրա իտէր իքէն միւսատէմէ իտուպ, Ինկիլիզ վաբօրընըն տէմիրի Խունան վաբօրընըն գապուրգաասընա կիրէրէք ֆէնա հալտէ զէտէլէմիշ օլմազլա, Խունան վաբօրընըն գաբտանը՝ Ինկիլիզ վաբօրընըն գաբտանը ալէյհինտէ զարար զիյան տավասը իգամէ էյլէմիշ տիր.

—Կէչէն ճումաա կիւնիւ տէրսանէտէ 5 քիշի պուլընան պիր սանտալը՝ Անատօլու գավագընտան Րումէլի գավագընա կէչէր իքէն տէվրիլիպ զարգ օլմուշ օլմազլա, Եէնի մահալլէտէ գահվէճիլիք իտէն Թօտօրի իլէ տիկէր իքի քիշի՝ ֆէլաքէթզէտէկեանըն մուավէնէթինէ չիթմապ իթմիշլէր իսէ տէ, կէրէք քէնտիլէրի վէ կէրէք սանտալտա պուլընան 5 քիշի ղարգ ու թէլէֆ օլմուշլար տըր.

—Ցիյարթիքեր մահքէմէի մալիյէսի հուգուգը չախսիյէ տավասը պագըլըմսընըն էվվէլքի կիւն իճրասը մուգարրէր իտի իսէ տէ, էեվմը մէզքիւրտէ տիկէր պիր տավանըն րույէթինէ պաշլանըլմըշ վէ տավայի մէզքիւր ուզամըշ օլմասըյլա, մէզքիւր հուգուգը չախսիյէ տավասը կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնինէ թալիգ գըլընմըշ տըր.

—15 կիւն էվվէլ Իզմիր սանճագը տախիլինտէ Նազիլլի թարաֆլարընա եաղան եաղմուրըն քէսրէթինտէն Ֆուրուճիգ չայը թուղեան իտուպ, 8 խանէ եըգըլարագ գատըն վէ էրքէք 7 քիշի եարալանմըշ, վէ 1 ամէլէ սուտա պօղուլտուղը կիպի, 8 եաշընտա պիր չօճուգ տախի եուվարլանան պիր թաշըն ալթընտա գալըպ թէլէֆ օլմուշ, վէ խասարաթ 200,000 ղրուշա պալիղ օլմուշ տըր.

—Իզմիր վիլայէթինտէ Փէրգամատան եազըլտըղընա կէօրէ, Խրիսթօ Գօվանթի նամընտա զէնկին պիր էմլաք սահիպի՝ չէհրը մէզքիւրէ իքի սաաթ մէսաֆէտէ Փըրըգլար գարիյէսի գուրպինտէ մագթուլ պուլընմըշ տըր. Մումաիլէյհին էլլէրի արգասընա պաղլը օլտուղը հալտէ վիւճուտունտա եարալար պուլընտուղը կիպի, Իպզուտէ ճինայէթին ֆաիլլէրի պուլընմամըշ իսէ իլէ թահգիգաթա իպթիտար օլընմըշ տըր.

—Էվվէլքի հաֆթա ճումաա էրթէսի կէճէսի չէհրիմիզտէ վուգու պուլան պօրա վէ ֆըրթընա՝ օ կէճէ Իզմիրտէ տախի վուգու պուլըպ, սէվահիլ պօյունտա բէք չօգ խանէ վէ տուքքեանլարը սու պասդըղը կիպի, պիր չօգ սանտալ վէ չէքտիրմէլէր ղարգ օլմուշ, վէ եալընըզ Իզմիր պալըգ տալեանլարը 4000 լիրալըգ զիյանա ուղրամըշ տըր.

—Պէլճիգա տէվլէթինին եանկըն ալայը գումանտանը Մ. Լէվիլ իլէ Ֆրանսա տէվլէթինին Սօֆիա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Սէուլ տուն Մարսիլիատան Տէրսաատէթէ կէլմիշլէր տիր.

—Իզմիրտէ գույումճը էսնաֆընտան պիրի՝ գույու գազըլմագտա իքէն եօգարըտան պիր թաշ տիւշիւպ մէրգում թէլէֆ իթմիշ տիր.

Մէրգումըն զէվճէսի՝ 3 տէֆա էվլէնմիշ օլուպ, 3 զէվճէսինին տէ գույու ճու օլմասը, վէ 3ինին տէ գույու գազըր իքէն թէլէֆ օլմալարը՝ թէսատիւֆաթը զարիպէտէն տիր.

—Կիրիտտէն եազըլտըղընա կէօրէ, միւթէճավիզէ Իսլամիյէտէն Լօզօզաքի Մուսթաֆա աղա նամընտա պիր զաթ՝ ախիրէն Հաննէատան Նէրօզօր գարիյէսինէ կիտէր իքէն, մայէթինտէ պուլտըղը Նիզօլաքի նամընտա պիր զապթիյէ նէֆէրի՝ եօլտա Համիլ օլտուղը Շասբօ թիւֆէնկինի ալըշ մումաիլէյհին էնսէսինէ եանաշտըրարագ աթէշ վէրիպ մումաիլէյհի գաթլ ու թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա ֆիրար էյլէմիշ տիր.

—Էվվէլքի կէճէ սաաթ 7 յէ չէյրէքէ կէչէրէք չէհրիմիզտէ խաֆիֆճէ պիր զէլզէլէ վուգու պուլմըշ տըր.

—Կէչէն ճումաա սապահըսը Բէյօղլընտա վագըը Ալէմանիա խասթախանէսինին 3ինճիւ գաթընտան 4 եաշընտա պիր չօճուգ աշաղը տիւշմիւշ իսէ տէ, միւճիզէ նէճաթինտէն օլարագ սօլ գօլու ճըզըղընէ զէտէլէնմիշ տիր.

—Բէգզաքէ եէվմը մէզքիւրտէ Սիրքէճի ճիվարընտա չըմէնտօֆէր մէմուրլարընտան պիր էճնէպիյին 12 եաշընտա պիր էրքէք չօճուղը՝ սաքին օլտուղը խանէնին 8 արչըն եիւքսէքլիքտէքի բէնճէրէսինտէն սօգագա տիւշիւպ, պաշը թէհլիքէլի պիր հալտէ եարալամըշ տըր.

—Իզմիրտէն Լէվանթա եազըլան պիր մէքթուպտա օգունտըղընա կէօրէ, կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ 3 Իսլամ՝ չէհրը մէզքիւր գումարխանէլէրինին պիրինտէ էյլէնմէ մազիլէրտէն իքի չախս իլէ գումար օյնայըպ քիւլլիյէթլիճէ պիր մէպլաղ զայը իթմիշ, վէ մուախխէրէն օյունա հիյլէ գարըշտըրըլտըղը վէ էյլէնմէ մէրգումէնին Ֆարութ սօգագընտա պիր գահվէխանէտէ պուլընտուգլարընը խապէր ալարագ օրայա կիտիպ բարալարընը կէրիյէ իսթէմէլէրի իւզէրինէ պիր արպէտա զուհուր իթմիշ, վէ մէրգումըն Իսլամլար բէտվօլվէր իսթիմալ իթմիշ օլտուգլարընտան, գահվէխանէնին Ճամլարը տախի մուգապէլէ իթմէք իւզրէ Իսլամլարտան պիրինին թէլէֆ օլուշը հալտէ մէրգումէն գահվէճիլէր ֆիրար էյլէմիշլէր տիր. Ճայըրթա մէզքիւր գահվէխանէ բէք չօգ գահվէխանէլէրի պիլա իւթիւ գաթընտա մահկում վէ իսթինթագ ալթընտա պուլընմըշ տըր.

Պու մասալէ հագգընտա Թիւրքիւ աթ օգունտըղընա կէօրէ, Իզմիրտէ Զէօրէ գարըսընտա միւթէմէնին աղասը սէրվէթտէն պիր Եռմանի իլէ 4 Իսլամ՝ արալարը իլէ մէզքիւր գահվէխանէտէ գումար օյնատմագտա իքէն, մուվագգաթէն ագասընըն կէթիրտիկի հարֆէնպազլըղընտան ագտէմ պիր պահանէ իլէ ինքիտար տաշըլա չէքիլմէզ իսէ տէ, Պահանէտէ վէ գահվէխանէտէ պուլունան իւչ քիշի վուրուլարագ գահվէխանէնին թէֆթիշինտէն սօնրա Ձախի թէլէֆ իթմիշլէր տըր. Հասըլը մէզքիւր պիր ագասը սէրվէթտէ պիր մէզքիւրլէ եարալըլար իլէ պիր ֆէլաքէթ զուհուր իթմիշ տիր.

Պէզգա մէզքիւր կազէթա՝ պիրճէուրը կէչէն հաֆթա մաէրուզ գարէթճիլէրին իշլէրինի իմթիհանէ տաիր իւմիտի պուլանըն պէյանինտան պէզգա եէրտէ պիրքէ իշլէրինէ Խիտմէթ հազրաթլարը պուլընտուղը կիպի, պու պապտա պիր թահգիգաթ ճէրեան իտէճէք իմիշ.

—Ֆէնէրլէր միւթէհասսըսը Մ. Գամիլ Գօլա՝ էվվէլքի կիւն Ֆրանսայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 19 Նոյ.

Սօլ թարաֆ ֆըրգասը միւնթէհասը՝ պու կիւն էօյլէտէն սօնրա հէյէթը վիւքէլայա պիր սիւվալ իյրատընա գարար վէրմիշ իսէ տէ, հէյէթը վիւքէլա իշպու սիւվալին թէէխիրինի թէքլիֆ էյլէյէճէք տիր. Մէճլիսը մէպուսանըն իշպու թէէխիրի թէքլիֆինի գապուլ իտէճէկի միւհթէմէլ տիր.

Գօնթ տը Օսսօն՝ Ֆրանսանըն Գահիրէ բօլիթիգա մէմուրլըղընա թային օլընմըշ տըր.

Բարիզ 19 Նոյ.

Սօլ թարաֆ ֆըրգասը միւնթէհասը թարաֆընտան իրթիքեաբ օլունմաք իւզրէ Մէճլիսը մէպուսանա իրաատ օլընաճագ սիւվալին Նոյեմբերին 24ինճի կիւնինէ թէէխիրի օլընմասը հագգընտա բէհսը վիւքէլա Մ. Ռուվիէնին տէրմէյան իթտիկի թէքլիֆ՝ 242 րէյէ գարշը 328 րէյ իլէ րէտտ օլընտըղընտան, րէիսը միւշարէլէյհ՝ հէյէթը վիւքէլանըն իսթիֆասընը Մէճլիսը մէպուսանա արզ ու պէյան իթմիշ տիր.

Սօֆիա 19 Նոյ.

Սըրպիստան բօլիթիգա մէմուրը թահրիրէն թէվդիի ալըրպ էվրագը զայթ օլընմըշ տըր. Սըրպիստան հիւքիւմէթի խուսուսը թալէպ Սօֆիայա պիւյիւք էճնէպիլէրին տուխուլի մէն օլընմըշ տըր.

(Գալաթէքի թէլէկրաֆտա մունհարրէր խապէրլէրին էսասը օլմայըպ, ֆագաթ Սըրպիստան ժէնէրալ գօնսօլօսընտա միւսթախտէմ պիր խըտմէթքեարըն՝ հէյէթը խարէճիյէ ալթընտա մէմալիքը Շէրքիյէ իճաբը ռիւսումը Տիւնտիւրմէ պէյանընա ախիրէն Սըրպիստան իլէ Փոլոնիա մէմալիքի տըշարըսընա չըգարըլըպ, պու մէսէլէ հագգընտա պիր գաչ օլուրսա Սըրպիստան պէյանընա տէնի պիր գանան ախիրէ մէսէլէսինին Սըրպիստանի պէյանընտան պիր գաչ եազը Բուլկարիստանտա իֆա օլըմալարընտան՝ Ֆէրտինանտը Սօֆիայա տուխուլի պիր միւտտէթտէն պէրի թէվթիք գարար թէլաֆֆուզ օլունտուղու հալտէ նէտիճէ էսասը օլմատըղընը Սըրպիստան մէմուրըն լէհնինէ նէթիճէ պուլան գապաճէ թէքրար թէվթիք պույուրուլմուշ պուլունմասը գատար Սըրպիստանըն Սօֆիայա պէյաննամէսինտէ մէմալիքը Շահանէյէ պիր մէմուրըն ֆէսխը էտիլմէսի պիր տաիրէտէ պիր Սըրպիստան մէմուրը Ս. Սէնէտ հաղնի Ֆօճիէի Թագճօնըն Թաքտալա Բէյի հէյէթինին Սըրպիստանըն Սօֆիայա մէմուրը պէյանընա Սըրպիստան իլէ Բուլկարիստան պէյնինտէ վագը օլան մէսէլէտէն մէտիյէ օլըպ, Սըրպիստանըն Սօֆիա չէհրինտէ վագը մունասէպաթը սիյասիյէնինը թէտքիգ պիլա Սըրպիստանըն Սօֆիա պօլիթիգա մէմուրըն Սըրպիստանա իատէսի մէսէլէսի պէյանընա կէօրէ ինչիւն էտիլմիշ, վէ Սըրպիստան մէմուրը Սէրպ Թաքէ պէյանընա տէնի պիր քիշի իլէ Սըրպիստանըն մէմուրը Սըրպիստանըն Սօֆիա գօնսօլօսխանէսինէ պէյնինտէ Սըրպիստանըն գարարը էլ խիլաֆը վէ միւթէլաֆա պիրի սուրէթտէ Սըրպիստան պէյանընա Սըրպիստանըն Սօֆիայա Սըրպիստանըն մէմուրըն պէյանընա մէմալիքը Շահանէյէ, Սըրպիստանըն Սօֆիա մէմուրը, վէ սըրպիստանըն Սօֆիա գօնսօլօսխանէսինտէ Սըրպիստանըն մէմուրըն Բօլիթիգ պիր ինֆիքաքտան քէստիրիլէրէք խաֆիֆաթէն Սըրպիստանըն Սօֆիայա տուխուլինէ մէն պուլունմըշ, վէ Սըրպիստանըն Սօֆիա պօլիթիգա մէմուրը Սըրպիստանա իատէ տըր.)

Րուս—Ք

Պէրլին 19 Նոյ.

Ցինէքի կիւն զիյաֆէթտէն սօնրա Րուսիանըն Պէրլին սէֆիրի գօնթ Շուվալօֆ Ալէմանիա իմբէրաթօրը թարաֆընտան էլ-Ն—ւ եանի «Գարա գուշ» նիշանը իհտա օլընմըշ տըր.

Թաամ էսնասընտա Րուսիա իմբէրաթօրը՝ էլինտէքի գատէհի գալտըրարագ վէ բրէնս Պիզմարգա տէօնէրէք, միւշարէլէյհի մուխաթէպէթը ֆէվգալատէ իլէ սէլամլատըգտան սօնրա չարապը իչմիշ տիր.

Բէթէրսպուրկ 20 Նոյ.

Պու կիւնքի Ժուռնալ տը Սէն Բէթէրսպուրկ կազէթասը՝ Րուսիա իմբէրաթօրընըն Պէրլին սէյահաթընտան մախր Պէշը իթտիկի պիր պէնտտէ, միւշարէլէյհին միւսաֆիրլէրին Պէրլինտէ իլթիֆաթը խալիսանէ իլէ գապուլ օլընտուգլարընը վէ թարաֆէյնտէն թէաթի վէ իպրազը ասարը թէվէճճիւհէկեարանէ օլունտուղը մաէլէմնունիյէ վէլիֆթիխար պէյան ու իլան իթմիշ տիր.

Բէգզա մէզքիւր կազէթա պիլճիւմլէ աքսիւլէքէրէ բաղմէն հէր իքի գավմըն մուավէքէի խարիճանէի մէզքիւրէյէ իչթիրաք իտէճէքլէրինէ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտուղընը պէյան իթմիշ, վէ պու հիւսնի ըլթիֆաթ վէ գապուլիյէթին էսէրի իքի տէվլէթ միւնասէպաթընտա տախի թէմամիյլէ գաճըր օլմասը թէմէննիսինտէ խաթմը մէգալ էյլէմիշ տիր.

Բէրլին 20 Նոյ.

Բէգզա ճիւմլէ Մ. Ժ. Կրէվի՝ Ռուվիէ գապինէթօսընըն իսթիֆասընը գապուլ իթմիշ, վէ աճվալը հազըրէ իւզէրինէ պիր չօգ րիճալը սիյասիյէ (բօլիթիգ) իլէ, վէ պախուսուս Մ. տը Ֆրէյսինէ իլէ միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Վեհափառեան Ամեն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հազրէթլէրինին իսթիֆասը մէսէլէսի կէչէն չարշէնպիհ կիւնքի մէճլիսը խասսը վիւքէլասը թաշէթը միւզաքէրէյէ ալընըպ, իսթիֆաի մէզքիւրըն ատէմը գապուլինէ գարար վէրիլմիշ, վէ պու իսթիֆայը միւճիպ օլան էսպապը թէտգիգ իթմէք իւզրէ Շուրաի Տէվլէթ րէիսի Արիֆի բաշա հազրէթլէրինին թաահտը րիյասէթը ճէլիլէսինտէ օլարագ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլ օլընտըղը խապէր ալընմըշ տըր.

Բէգզա իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, մագամը Սատարէթթուզմայէ արզ օլընմագ իւզրէ, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին իսթիֆասընը մուճիպ օլան էսպապը պիրի հագգընտա Բաթրիգխանէ թարաֆընտան պիր թագրիր գալէմէ ալընմըշ տըր.

* *

Պու կիւնքի Թէրճիւմանը Հագիգաթ ֆըգրա օգունմըշ տըր.

«Հըրուֆաթ տէօքմէճիսի միւթէվէֆֆա Արսլանեան Տիգրանըն թէրէքէսի մէսէլէսինէ տաիր ախիրէն կազէթամըզտա «պիր պիթարաֆ» իմզասըյլա նէշր օլընան վարագայա ճէվապէն Երմէնի Բաթրիգխանէսինտէն պիր վարագա վիւրուտ իթմիշ իսէ տէ, տիւնքի նիւսխամըզտա եազտըղըմըզ վէճհիլէ պու իշէ տախի պագըլմագ իւզրէ Պապը Ալիտէ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլ գըլընմասընա վէ թէրէքէի մէզքիւրէ

մատտէսինտէն պահս օլընմամասը րէսմէն Բաթրիգխանէ թարաֆընտան թէպլիղ իտիլմիշ օլտուղունտան, վարագայի մէզքիւրէյի պիթթապ տէրճ ու նէշր օլընմամըշ տըր.»

—

Եէնի Գաբու Թագ. խորհուրդը իլէ էհալիսի՝ գարօղիւ Տիմաքսեան Գըր. Տ. Հմայեակ Սրբազանըն Կրօն. Ժողով գարարըյլա Սամաթիա Ս. Գէորգ քիլիսէսինէ գարօղլիւ նասպ օլունտուղընը խապէր ալընճա, բուհանիի մումաիլէյհէ պիր հէյէթը մէպուսէ իրսալիլէ Եէնի Գաբուտան միւֆարէգաթ իթմէմէսինի րիճա իթմիշլէր իսէ տէ, Տ. Հմայեակ Եպիսկոպոս Եէնի Գաբուլըլարըն իշպու հըսնիյաթը թէվէճճիւհքեարանէլէրինտէն տօլայը պէյանը թէշէքքիւր էյլէրէք, Կրօն. Ժողով գարարընա իթթիպաէն Սամաթիա գարօղլուղընը գապուլ իթտիկինի պէյան էյլէմիշ տիր.

—

Ս. Հրեշտակապետ եօրթուսը միւնասէպէթիլէ, Կիւլպէնկեան միւթէվէֆֆա Սէրովբէ էֆ.նին իսթիրահաթը րուհը իչիւն տիւնքի բազար կիւնիւ Կիւլպէնկեան խանէտանը միւհթէրէմի թարաֆընտան Ս. Փըրկիչ խասթախանէսի Մանուքեանտա խասսէթէն Գուտտաս Շէրիֆ թագտիս իթտիրիլիպ Պաշտօն տուվալարը օգութտուրուլմըշ, վէ խայըրթխանէի մէզքիւրըն պիճարէ պիմալարընա ումումի պիր թաամ վէրիլմիշ տիր.

Բէզգա տիւնքի կիւն Գաթըգէօյ Ս. Թագաւոր քիլիսէսինտէ տախի միւթէվէֆֆա մումաիլէյհին իսթիրահաթը րուհը իչիւն Պաշտօն տուվալարը իտա. Տ. Սղրէլ վարդապետ Կիւլպէնկեան Սէրովբէ էֆ. հագգընտա պիր մէրսիյէ սէօյլէմիշ տիր.

ԵՒԱ

ԿԱՄ

ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ

ԶԳԵՍՏՈՒՑ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆ Բ.—ԹԵՒ

Պիւմէք վէ տիքմէք եանի Թէրզիլիք մուալլիմի Գալէնտէրեան Մէլքոն էֆէնտինին թէրթիփ էյլէտիկի «Եւա» նամ նէֆիս էսէրը քիթապըլըն իքինճի ճիլտինին պիրինճի ճիւզի՝ 50տէն զիյատէ չէքիլ (պատկեր) վէ 16 սահիֆէ Թարիֆ ու իզահաթը հավի օլարագ հալտէ պու քէրրէ մէյտանա ինթիշարէ չըգմըշ օլուպ, մէփտառը միւնտէրիճէսի պիր վէճհլը աթի տիր.

Սկզբունք գործնական ձեւագիտութեան.—Ներածութիւն.—Չափառութեան ընտրելի անձը.—Գործնական չափառութիւն.— Լաթին քանակութիւնն ու համգամանքը.— Բազուկները լաթին վրայ չաբելու եղանակը.— Թուանիւնին բաժինը.— Ռուլէթը գործածելուն եղանակը.— Մկրատը գործածելու կերպին համար 5 կարեւոր հրահանգը.— Գորաժին մասերը իւրիշ ընելու կերպը.— Ուսուցչին վերաբերեալ պարտականութիւնք.— Ի՞նչ է սեղմէնը (...).— Ի՞նչ է սեղմէնին նպատակը.— Սեղմէնին գործութիւնը.— Սեղմէնին տեսակները.— Սեղմէնին յատկութիւնները.— Զանազան հեղինակներու կարծիքն.— Սեղմէնին չափառութեան եղանակը եւայլն.

6 տետրի բաժանորդագրութեան արժէքն է, Կ. Պոլսոյ համար 25 և գաւառաց համար 30 ղշ. արծաթ.

Կեդրոնատեղին է Վ. Ասլանեան եղբարց գրատունը՝ Զապթիյէ ճատտէսի թիւ 51, ուր կը վաճառուի նաեւ Ա. հատորը թղթակազմ ի գին 40 կամ 30 ղրուշ. 2—1

ՍԷՏԱՆՏԱՆ

ԷՎՎԷԼ ՎԷ ՍՕՆՐԱ

12

Պէրլինտէքի Ֆրանսա սէֆիրի գօնթ Պէնէտէթթի, Էմստէ Բրուսիա գրալը իլէ վուգու պուլան մէշհուր միւքալէմէսինէ հէնուզ պէտ էյլէմէզտէն տախի, Բարիզտէ էյլէր ֆիթիլի ալմըշ, վէ սուլհուն պագասը, ատէթա միւմքինսիզ օլմուշ իտի։

Մէպուսան մէճլիսինտէ, իմբէրաթօրլըղա մուխալիֆ պուլընան ֆըրգա, բրէնս հօհէնցօլէրն վագասընը էյլէրինէ ալէթ իտէրէք, Բրուսիանըն վէ Իթալեանըն պէօյիւմէլէրինէ միւսաատէ իտիպ տէ Ֆրանսանըն պիրինճիլիք մէվգիընի չիւրիւթմիւշ վէ ատէթա գօնթ Պիզմարգըն Ֆրանսա իլէ էյլէնմէյէ գալգըշմասընա մէյտան վէրմիշ օլան Նաբօլէօն իմբէրաթօրլըղընա գարշը աթէշ բիւսկիւրմէյէ պաշլատը, վէ պու վէսիլէ իլէ անըն տէվրիլմէսինէ պիր եօլ հազըրլամագ իսթէմէքտէ իտի։

Խարիճիյէ նազըրը տիւգ տը Կրամօն տախի, մէպուսան մէճլիսինտէ վուգու պուլան մէզքիւր ֆուրթունանըն էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ օլ տէրէճէլէրտէ իլէրուլէրէ կիթտի քի, էն նիհայէթինտէ չու աթիտէքի մէալտէ աղըր սէօզլէրի տէ աղզընտան գաչըրմայա մէճպուր օլտու։

«Սբանիա իւզէրինէ օլան թէվճէճիւհինիզ պէրքէմալ տըր. վէ մէմալիքի մէզքիւրէ թախթընա պիր գաչ նէֆէր գանտիտալար զուհուրա կէլտիյինտէ, պիզ՝ սըզը պիր պիթարաֆլըղտա պուլունուպ հիչ պիր չէյէ գարըշմատըգ։ (Պու սէօզ տօղրու տէյիլ իտի)

«Ֆագաթ պիզիմ գօնշումուզ պուլընան Սբանիանըն հուգուգլարընա րիայէթ իտէճէք օլտըղըմըզ իչիւն, էճնէպի պիր տէվլէթին տէ, քէնտի բրէնսլէրինտէն պիրիսինի Պէշինճի Շարլըն թախթընա օթուրթմասընա, վէ պիզիմ զիյանըմըզա օլարագ պու սուրէթլէ միւվազէնէյի Եվրօբայա խալէլ կէթիրմէսինէ տէ թէհամմիւլէ պօրճլու տէյիլիզ։

«Ֆրանսանըն մէնաֆիի վէ շան ու նամուսը, պունա միւսաատէ իտէմէզ»։

Տիւգ տը Կրամօնըն, Բրուսիա ա... սէօյլէտիյի չու սէօզլէր, ... ֆէնա պիր թէէսիր հուսուլէ կէթիրտիլէր. վէ իշլէրին չու հալինտէ իտի քի, գօնթ Պէնէտէթթի պիր իզահաթ թալէպ իթմէք իչիւն գրալըն հուզուրընա չըգտը։

Գօնթ Պէնէտէթթի էվվէլ էմրտէ Բրուսիա գրալընտան թալէպ էյլէտի քի, բրէնս հօհէնցօլէրն Սիկմարինկէնին բէտէրի բրէնս Լէօբօլտա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, քէնտի էվլատընըն գանտիտալըղը իչիւն կէօսթէրմիշ օլտուղը րէճայի կէրի ալտըրսըն։

Գրալ հազրէթլէրի տէ պունա ճէվապ վէրէրէք

«Էկէր գրալ սըֆաթը իլէ պու իշի գարըշմագլըղըմ թալէպ իտէյօր իսէնիզ, պօզ չէյ տիր. օ՝ պէնիմ իչիմ տէյիլ. Եօգ էկէր Հօհէնցօլէրն ֆամիլեասընըն պէօյիւկիւ պուլունտըղըմ սըֆաթըլա միւտախէլէ իթմէքլիյիմի իսթէյօր իսէնիզ, զաթէն բըրէնս հօհէնցօլէրնին գանտիտալըղը իչիւն, անի սըֆաթըմլա պէնիմ բէյիմէ միւրաճաաթ օլմամըշ տըր. վէ պէն տախի, բրէնսը միւշարէլէյհին, քէնտինէ թէքլիֆ օլունան Սբանիա թախթընը գապուլ էյլէմէք արզուսընը նէ թէշվիգ իթմիշ, վէ նէ տէ բէտտ էյլէմիշիմ տիր. Էնէ քէնտիսինի բէտէրինէ սէրպէսթ պըրագմագ իսթէր իտիմ քի, իսթէրսէ գապուլ իթսին իսթէմէզսէ իթմէսին. Ֆագաթ էկէր արզու իտէր իսէնիզ, Էնէ ֆամիլեա պէօյիւկիւ սըֆաթը իլէ պիր քէրրէ քէնտի բէտէրի իլէ տէ մուխապէրաթա կիրիշիպ, օլ բապտաքի էֆքեարընը անլարըմ։»

Բրուսիա գրալընըն պու ճէվապը, իշի թէէխիւրէ պըրագմագ գօլունտա պիր չէյ իտի իսէ տէ, Ֆրանսա սէֆիրի, գարշըլըգ պիր իթիրազ պուլամատը. իմտի, ալտըղը ճէվապըլա օլ արա գանաաթ իթմէյէ գարար վէրտի. Ֆագաթ քէնտի հիւքիւմէթինին թէհամմիւլի գալմամըշ իտի։

Տիւգ տը Կրամօն, Էմսէ պիրիպիր արդասը սըրա թէլէկրաֆլար եազտըրըպ, գօնթ Պէնէտէթթիյէ միւսթաճէլ թալիմաթլար կէօնտէրմէքտէ, վէ գաթի պիր ճէվապ իսթէմէքտէ իտի։

«Բրուսիա գրալը, բրէնս Լէօբօլտըն բէտէրինին էֆքեարընը անլամագլա վագթ կէչիրմէմէլի, իլլա գանտիտալըգ թասավվուրընըն մէն իտիլմէսինի քէնտիսինէ էմր իթմէլի տիր. պունա տաիր գրալտան տէրհալ գաթի պիր ճէվապ ալըպ պիզէ պիլտիրմէլիսինիզ. Աճէլէ իթմէքլիյիմիզին սէպէպի վար տըր. Բրուսիա պիզտէն էվվէլ տավրանըպ օրտույու սիլահ թահթընա ալապիլէճէք տէն, Ֆրանսա պունտան զիյատէ պէքլէյէմէզ.»

Գօնթ Պէնէտէթթի, խարիճիյէ նազըրընա ճէվապըն չու մէալտէ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրտի.

«Բէնճէ իսէ րիճա իտէրիմ պիր ազ թէլաշընըզը թէսքին իտէնիզ, աճէլէ իլէ իշի նիզ՝ էմրի՝ պաշարէթ գարշը՝ պիր հարէքէթ օլաճագ տըր. Էկէր սիզ տէ աչըքտար սուրէթտէ հարպա հազըր օլմուշ իսէնիզ, օ պաշգա. չիւնքի էմր իթտիյինիզ կիպի հարէքէթ իթտիյիմտէ, հարպըն վուգուի չիւպհէսիզ օլաճագ տըր»։

Տիւք տը Կրամօն տախի, յուլիս 10 թարիխիլէ չու թէլէկրաֆը քէշիտէ էյլէտի.

«Էկէր գրալ, քէնտի թասավվուրընտան վազ կէչմէսինի բրէնսէ իխթար իթմէյէճէք իսէ, տէտիյինիզ կիպի տիր. հարպ օլաճագ տըր. վէ պիզ տախի պիր գաչ կիւն զարֆընտա, Րէնոտ պուլունաճաղըզ. իմտի վագթ զայի իթմէքսիզին, խօշնուտ օլունաճագ պիր ճէվապ իսթէրիզ»։

Մ. Պէնէտէթթի, Բարիզտէն ալտըղը սըգըզ թալիմաթ իւզէրինէ, ասլա Բրուսիա գրալընըն եագասընը պըրագմամագ տա, վէ նէզաքէթի տիբլօմաթիգիյէ խարիճինէ չըգմագսըզըն, իշի տէրէճէյի նիհայէյէ գօվալամագտա իտի։

Տիկէր թարաֆտան Բրուսիա գրալը տախի, պիր ճիհէթլէ, մախսուսէն քէնտի իւզէրինէ պիր մէսուլիյէթ խիւքլէթմէք թէճրիւպէլէրինէ մահէլ պըրագմամագ իչիւն, թէհամմիւլի էլտէն պըրագմայըպ, նիհայէթ չու ճէվապը վէրտի քի, տագըգա պէ տագըգա, բրէնս Լէօբօլտ հօհէնցօլէրն Սիկմարինկէնին ճէվապընա պէքլէմէքտէ իտի. վէ պու ճէվապը ալըր ալմազ քէնտիսինէ (գօնթ Պէնէտէթթիյէ) թէպլիղ իլէյէճէք իտի։

Պունընլա գրալ հազրէթլէրի պիր տէրէճէյէ տէք տօլաշըգտան անլաթմըշ կիպի օլունօր իտի քի, գանտիտալըգտան կէրի տուրմասընը բրէնս հօհէնցօլէրնէ իխթար էյլէմիշ իտի։

Ֆիլ վագը Բարիզտէքի Սպանիա սէֆիրի Սէնօր Օլօզագա, տիւգ տը Կրամօնա բէսմէն թէպլիղ էյլէտի քի, բրէնս Հօհէնցօլէրն, քէնտի գանտիտալըղընը գաթիէն կէրի ալմըշ իտի։

Պու սուրէթլէ աֆէթին պասթըրըլմըշ օլմասը իւզէրինէ տիւնեա աճէմ սէվինմէյէ պաշլատը. վէ Ֆրանսա տէվլէթինին, պէօյլէ պիր աչըքեար մուվաֆֆագիյէթի տիբլօմաթիգիյէտէն խօշնուտ օլաճաղը, վէ գօնթ Պէնէտէթթինին տախի, "գուսուր գալմըշ օլան միւտաէթթի մէզունիյէթինի իքմալ իթմէսի իչիւն թէքրարէն Վիլպատա կիտիպ բահաթ իյլէմէսինէ միւսաատէ իտիլէճէյի մէմուլ օլունմագտա իտի։

Հալպու գօնթ Պէնէտէթթի քէնտիսի տախի, պու էֆքեարտա պուլընըպ, Ֆրանսանըն մէնաֆիի վէ շան ու նամուսը քեամիլէն եէրինէ վարմըշ ատտ էյլէտի։

Ֆագաթ իմբէրաթօր Նաբօլէօն վէ տիւգ տը Կրամօն պաշգա տիւրլիւ տիւշիւնիւպ, մուխալիֆ ֆըրգայա գարշը իմբէրաթօրլուգ ազամէթինին պագասը իչիւն, Բրուսիա իւզէրինէ վուգու պուլան բօլիթիգաճա պու գատարճըգ մուվաֆֆագիյէթի քեաֆի կէօրմէմէքտէ իտիլէր։

Իմտի, գօնթ պէնէտէթթիյէ, չու եէնի թալիմաթ իրսալ գըլընտը։

«Տէրհալ Բրուսիա գրալընը կէօրիւն, վէ քէնտիսինտէն թալէպ իտին քի, իլէրուտէ տախի հէր նէ վագթ օլուր իսէ օլսուն, էկէր միւշարէլէյհ բրէնս հօհէնցօլէրն թարաֆընտան էօյլէ պիր գանտիտալըգ թէքլիֆի վուգու պուլուր իսէ, ասլա րուի րիզա կէօսթէրմէյէճէյինէ տաիր գաթիէն վէ աչըքեարէն սէօզ վէրսին։»

Իշ պուրատա իւլթիմաթօմ բէնտիկ իտի. վէ էկէր բըրէնս հօհէնցօլէրնին Սբանիա թախթը գանտիտալըղը զաթէն կէրիլէտէն գօնթ Պիզմարգըն իշի իտի իսէ տէ, տէյիլ իտի իսէ տէ, աճէպա պու հալտէն քէնտիսի նէ՛ գատար խօշնուտ օլմագտա իտի։

Ցուլիսին 13իւնճիւ կիւնիւ իտի. Բրուսիա գրալը հազրէթլէրի, Էմս չէհրինին ումում պաղչէսինտէ կէզինիր իքէն, գօնթ Պէնէտէթթինին տախի օրայա կէլմիշ օլտըղընը կէօրտիւ, վէ սէֆիրը միւշարէլէյհ իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ իլէրի վարտը։

Ֆրանսա սէֆիրինին էն պէօյիւք հէյէճանը գալպ սըրասը տա իւթէ պու սըրա օլտու. Ֆագաթ ալտըղը թալիմաթը տօղրուտան տօղրույա իճրա էյլէմէք մէճպուրիյէթի թահթընտա պուլընմագտա իտի։

Գրալ հազրէթլէրի Իւչիւնճիւ Նաբօլէօնըն էճնի թէքլիֆինի, գօնթ Պէնէտէթթինին աղզընտան տույտուղընտա, քէնտի իւզէրինտէ խաֆիֆ պիր սըգըլէթ ալէամէթի կէօրիւնտի. Ֆագաթ քէնտիսինի զապթ իտէրէք, բաղճէ գալպ իւզրէ սէօյլէր կիպի չու ճէվապը վէրտի.

«Պիր հուտուտ թահթընտա օլմայան պիր վագթ իչիւն օ տէահիտնիզ կիպի պիր թէաահհիւտ վէրմէյէ նէ իքթիտարըմ վարտըր վէ նէ տէ բէյիմ. պա խուսուս քի, հէր հալտէ իչիւն պէօյլէ պիր թէաահհիւտա թահթընտա կիրմէքլիյիմ ճաիզ օլամազ։

«Իլէրուտէ իշլէրին հալինէ կէօրէ սէրպէսթճէ հարէքէթ իթմէք հուգուգըմը քէնտիմէ հասր իթմէք իսթէրիմ։»

Գօնթ Պէնէտէթթի, Բրուսիա գրալընը գանտըրմագ իչիւն պիր գաչ սէօզ տահա սէօյլէմէք իսթէտի իսէ տէ, գրալ հազրէթլէրի պունա մէյտան պըրագմայըպ, ատիէօ տէտի վէ կէչիպ կիթտի. վէ սօնրատան պիր եավէրը հարպ վասըթասը իլէ Մ. Պէնէտէթթիյէ նազիքեանէ պիր խապէր կէօնտէրտի քի, բրէնս հօհէնցօլէրնին քէնտի գանտիտալըղընը կէրի ալմըշ օլմասընտան բէք խօշնուտ մըշ իտի, վէ պունըն պէօյլէ օլտըղընը իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ պիլտիրմէսի իչիւն տէ քէնտիսինէ րուխսաթ վէրմէքտէ իտի։

Օ կիւնիւ գրալ հազրէթլէրի՝ Գօպլէնցէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգաճաղընտան Մ. Պէնէտէթթի՝ միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին միւֆարէգաթընտան էվվէլ պիր տէֆա տահա քէնտի հուզուրընա չըգմայա չօգ ճահտ էյլէտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը։

Եալընըզ չըմէնտօֆէր սթասիօնընտա իտի քի, պիր տէֆա տահա գրալըն եիւզինիւ կէօրէպիլտի, ֆագաթ քէնտիսի իլէ կէօրիւշիւպ միւքալէմէ իտէմէտի. վէ իշթէ պու սըրատա իտի քի, գրալըն եավէրը հարպը պալէատէ զիքր էյլէմիշ օլտըղու խապէրը գօնթ Պէնէտէթթիյէ թէպլիղ էյլէմիշ իտի։

Այնը կիւնիւն ագշամը գօնթ Պիզմարգ, Ժէնէրալ Վօն Մօլթքէ իլէ Ժէնէրալ Վօն Ռօօն թաամա տավէթ իտուպ, Էմստէն վէ գրալ հազրէթլէրինտէն ալըզ էյլէտիկ օլտըղը պիր թէլէկրաֆը եիւքսէք սէսլէ քէնտիլէրինէ օգուտը. վէ վուգու պուլան հալլէրի տէ նագլ իտուպ, մէզքիւր թէլէկրաֆըն կազէթալարա նէշրինէ տէ գրալըն մէզունիյէթ վէրմիշ օլտըղընը պիլտիրտի։

Ժէնէրալ Մօլթքէ վէ Ժէնէրալ Ռօն, վուգուի հալի վէ թէլէկրաֆըն միւնտէրիճաթընը տինլէտիքտէն սօնրա տախի, սուլհ ու սալահըն խըլալ օլընաճաղընա հէնուզ սէպէպը մութլագ պուլընմատըղը էֆքեարընտա օլտուգլարընը սէօյլէտիլէր։

Գօնթ Պիզմարգ քէնտի րէֆիգլէրինին էֆքեարլարընը անլատըգտան սօնրա,

«Սուլհ ու սալահըն պագը գալմասը, խաթտ պօզուլմասը, գրալ հազրէթլէրինին՝ նէշրինէ րուխսաթ վէրտիյի թէլէկրաֆըն էճնիտէն թէրճիւմէ իտիլմէ օլընաճագ լիսանա թապի պիր մատտէ տիր» տէյու ճէվապ վէրտի. վէ քէնտի միւսթաշարլարընըն հուզուրընտա, գրալըն թէլէկրաֆընտան իխթիսար իւլունմուշ խիւլասասը չու աթիտէքի սուրէթլէ գալէմէ ալըպ ումում Բրուսիա սէֆարէթլէրինէ վէ Պէրլինտէ նէշր օլունան կազէթալարա կէօնտէրտի։

«Էմստէն թէլէկրաֆ. 13 յուլիս 1870.—Բրէնս հօհէնցօլէրնին գանտիտալըղտան վազ կէչմիշ օլտուղը, Սբանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ թէպլիղ օլունտըղընտա, Էմստէ, Ֆրանսա սէֆիրի, գրալ հազրէթլէրինտէն թալէպ էյլէտի քի, բրէնս հօհէնցօլէրն թէքրարէն քէնտի գանտիտալըղը թարաֆընա աէօնտիւյինտէ, ասլա վէ հիչ պիր վագթտա րուի րիզա կէօսթէրմէյէճէյինէ տաիր պիր թէաահհիւտնամէ թահթընա կիրսին։

«Պունըն իւզէրինէ գրալ հազրէթլէրի, թէքրարէն Ֆրանսա սէֆիրինի ... , վէ քէնտի մաէթինտէ պուլընան եավէրը հարպլարըտան պիրիսինի Ֆրանսա սէֆիրի նէզտինէ կէօնտէրիպ, արթըգ քէնտիսինէ թէպլիղ իտէճէք հիչ պիր չէյի պուլունմատըղընը խապէր վէրտի։»

Ուֆագ եազըլար իլէ զիքր իթմիշ օլտուղըմըզ մէզքիւր ... պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու Բրուսիայա էմրէր վէրմէյէ ալըշմըշ օլան Ֆրանսայը, խաթըր տահա տօղրուսը, Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ Բարիզլիլէրի, աթէշ քէսիլիր տէրէճէլէրինտէ հիտտէթլէնտիրմէյէ, վէ հարպըն վուգուընը չարէսիզ գըլմայա քեաֆի օլտուլար։

Էկէր գօնթ Պիզմարգ, Ֆրանսա, Աւսթրիա վէ Իթալիա իթթիֆագընա մէյտան պըրագմագսըզըն Ֆըրանսայը այրըճա հարպա չէքմէյէ գարար վէրմիշ իտի իսէ, քէնտի մագսատընը նայիլ օլմուշ վէ Ֆրանսա քէնտիսի քէնտի մազլումիյէթինի արամըշ իտի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ

Ցորմէ հետէ ազգային Սահմանադրութիւնը գործադրութեան դրուած է ի գաւառս, փառահաւոր կրնանք ըսել թէ, Զմիւռնիոյ՝ այդ յառաջադէմ քաղաքին յառաջադիմասէր հայոց ազգային Վարչութիւնն է միայն որ իւր մէն մի սահմանադրական շրջանի լրման, գրաւոր համարատուութիւն մը կը հրատարակէ իւր գործառնութեանց վրայ՝ ի գիտութիւն ոչ միայն տեղական ժողովրդեան, այլ և կեդրոնական իշխանութեան, և այս՝ մանաւանդ Դեր. Մելքիսեդէկ Սրբազանի առաջնորդութեան օրէն ի վեր, որ սահմանադրական առաջնորդի մը կատարեալ տիպարն է, կրնանք ըսել։

Այս համարատուութեանց պարբերական հրատարակութեամբ, ոչ միայն կեդրոնը լիակատար ծանօթութիւն կ'ունենայ գաւառին Ազգ. գործոց վիճակի վրայ, այլ և համայն ազգն երաշխ կը լինի նորա յառաջադիմական քայլերու։ Իցի՛ւ թէ ամեն գաւառ ցարդ Զմիւռնիոյ հայոց օրինակին հետեւած լինէր, զի յայնժամ Ազգ. Պատրիարքարանն շատ աւելի մօտէն ծանօթութիւն ունեցած կը լինէր գաւառական գործոց վիճակին վրայ քան զոր ունի այսօր։ Ըսե՞նք արդեօք թէ Զմիւռնիոյ գաւառական Վարչութեանց այս սահմանադրական պաշտուց կատարումը կրնայ մերթ ընդ մերթ բարի օրինակ լինել կեդրոնական Ազգային Վարչութեանց ումանց իսկ, որք ամեն դիւրութիւն ունենալով հանդերձ, ստէ՛պ կը դժկամակին կամ կը զլանան համարատու լինել առ Երեսփոխանութիւնն, և ժողովրդեան՝ որ սովորաբար մոռացկոտ է, կը զրկուի իւր գործիչներուն փութաջանութիւնը գնահատելէ, չունենալով առաջի աչաց նոցա գործառնութեանց գրաւոր պատկերն։

Զմիւռնիոյ շրջանաւարտ Ազգային Վարչութիւնն իւր երկամեայ շրջանին համարատուութիւնը վերջին օրերս հրատարակած է, լիուլի տեղեկութիւններ տալով իւր գործառնութեանց վրայ։ Այս տեղեկագիր շահեկան հրատարակութիւն մ'է, զորմէ կ'արժէ կարճառօտ ծանօթութիւն մի տալ մեր ընթերցողաց։

Յիշեալ համարատուութիւնն չորս գլուխներու բաժնուած է. Ա. Տեղեկագիր Կրօն. Ժողովոյ. Բ. Տեղեկագիր Քաղ. Ժողովոյ. Գ. Տեղեկագիր Ուսումն. Խորհրդոյ և Դ. Տեղեկագիր դատաստանական խորհրդոյ։

Կրօն. Ժողովոյ տեղեկագիրը թէև համառօտ, բայց բաւական է ցոյց տալու թէ, իւր երկամեայ շրջանին մէջ ըստ կարի գործօն պաշտօնավարութիւն մ'ունեցած է տնօրինելով տեղական, թեմական, կեղ-

(70)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻԳԻ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Պանքէր «խասթալըղը կէչէպիլիր» սէօզլէրինի իշիթտիքտէ, ճան ալըպ պիր տէն պիրէ այաղա գալգտը վէ Թաշըըն պիր խըլըճան իլէ.—Ալլահ աշգընա, տօգթօր, սէօյլէ, աղըրը պաշընա խատէ իթ, պանա տա թագէ հայաթ պախշ իթմիշ օլուրսըն, վէ չու խոտէճէյին հիմմէթէ մուգաապիլ նէ գատար աարը մինէթտարի խալըգ իթսէմ ինտիմնէ ազ օլուր.—տէյէրէք Ժաննը գօլլարը իչինէ ալըպ սինէսինէ տայատըր. անճագ պիչարէ գարը սանքէմ կիպի տօնմուշ գալմըշ ալա հարէքէթ իթմէքտէ իտի։

Տօգթօր.—Ամմա, տիգգաթ իտինիզ, չիմտի պիր նէօպէթ կէլէճէք տիր։

Պանքէր կէրի կէրի չէքիլտի։

Ժաննի եավաշ եավաշ այաղա գալգտը. օ զէմանա գատար մանէ զաաղ օլան պաշընտա տէհշէթլի պիր տիքլիք հասըլ օլտու. սաղ էլինի գալտըրտը վէ էլինի տիվարա տօղրու ուզաթըպ, պիր չէյ կէօրիյօր վէ կէօրտիւյի չէյի կէօսթէրիյօր կիպի պիր հարէքէթ իթտի. սըֆաթընտա ղարիպ պիր հալ բէյտա օլտու։

Ֆրանց Րիթնէր՝ քէմալը տիգգաթլա Մատամ Տըլարիվիէրին հարէքեաթընը թէտգիգ իթմէքտէ իտի։

Ժաննի մինճէրիյէ տօղրու էյիլէրէք, կէօյա պիր չէյ տինլէյէճէք կիպի պաշընը սալըպ, հաֆիֆճէ եավաշ վէ մուախխէրէն եիւքսէք սէս իլէ.

—Մըսըթ . . . մըսըթ, իշիտիյո՞ր մըսընըզ . . . չէքիճ սէսլէրի տիր . . . այէթին չիվիլէրինի մըխլայօրլար. տինլէյին . . . չու մըրըլթըյը տինլէյին, էհալինին նէֆէս ալմասը սէսի տիր. չու թէքէրլէք սէսի մահքիւմի կէթիրէն արապանըն սէսի տիր . . . իշթէ արապատան էնիյօր . . . նէրտիւպանտան եօգարը չըգայօր, գաթլեահըն իսթիւնէ չըգայօր . . . էեր վէրին, բէրտէլէրի . . . բէնճէրէլէրի աչըն քի կէօրէյիմ։

Պիչարէ գարընըն նէֆէսի քէսիլիպ սիւքիւթ իթտի, պօղազընըն տամարլարը թագըր թագըր աթմագտա, սուրաթը կիթտիքճէ աղարմագտա, վէ աշլարընըն քէօշէլէրինէ գատար թէրլէմէկէ պաշլատը. Մուախխէրէն էլինէ սէօզէ խալթըտար իլէ.

—Պիր էյի կէօրէմէյօրըմ, բաբազ հալի օլույօր . . . գօրգույօրըմ. էկէր օ իսէ, էա օ իսէ. ա՜հ, բաբազ էօնիւնտէ տուրմուշ հալի օլույօր . . . հա, հա, մահքիւմ պանա տէօնէյօր. էա՛ Րապպիմ Ալլահ . . . օ տըր . . . օ տըր . . .

Սէօզիւնի պիթիրմէքսիզին, գօրգուսընտան աղզը աչըգ թաշ կիպի տօնտու գալտը։

Ֆրանց Րիթնէր հէման Ժաննըն իւզէրինէ աթըլըպ, էլլէրինի թութթուու վէ հաքիմանէ պիր նազար իլէ զապթը ալթընա ալտըգտան սօնրա.

—Օ քի՞մ տիր . . . քի՞մ տիր . . . Թանըր մըսըն, իսմինի սէօյլէ . . . սէօյլէ, սէօյլէմէլիսին էմր իտէյօրըմ։

Տօգթօրըն կէօզլէրինին մանեէթիք գուվվէթինտէն Ժաննըն ույուշմաղլա, տօգթօրըն էմրինէ իթաաթ իթտիւ սիւվալինէ ճէվապ վէրէճէք կիպի տուտագլարընը օյնաթըր իսէ տէ, անը պուրուշ պուրուշ օլուպ, ճէվապ վէրէճէք եէրտէ քէսիք քէսիք կիւլմէկէ պաշլատը, վէ պիրտէն պիրէ կիւլմէյի տախի քէսիպ գօլլարընը պօյընա աստը վէ գայէթ խաֆիֆ պիր սէս իլէ.

—Սուչսըզ օլարագ էօլիյօր . . . սուչսըզ օլարագ էօլիյօր . . . սուչսըզ օլարագ էօլիյօր . . . —տէտի։

Տօգթօր.—Վա՛հ պիչարէ գարը, հէման իսմինի վէրէճէք իտի . . . էմին իտիմ, Թանըյօր ըմըշ։

Մ. Տըլարիվիէր հէքիմէ տօղրու կէլիպ վէ էլինտէն թութուպ.

—Նէ՛ գատար էյի ատամսընըզ . . . նէ չէքտիյիմի անլայօրսընըզ։

Տօգթօր.—Էվվէթ, չիւպհէսիզ անլայօրըմ, վէ ճան ու տիլտէն հալինիզէ աճըյօրըմ։

Պանքէր.—Աճըմագ քեաֆի տէյիլ, պանա եարտըմ տա իթմէլի. պիրագ էվվէլ պիչարէնին տիւզէլմէսի միւմքին օլտըղընը սէօյլէմիշ իտինիզ։

Տօգթօր.—Էվվէթ, սէօյլէտիմ, վէ սէօյլէտիյիմի թէքրար իտէրիմ։

Պանքէր.—Տիմէք զէվճէմի գուրթարաճա՞գ մըսընըզ . . . ագլը պաշընա կէլէճէք մի։

Տօգթօր.—Իւմիտ իտէրիմ, էֆէնտիմ։

Պանքէր.—Եալընըզ իւմի՞տ մի իտէրսինիզ, տօգթօր. Իւմիտ իթմէք, էմին օլմագ տիմէք տէյիլ տիր . . . էկէր իւմիտ պօշա չըգաճագ օլուր իսէ ինսան տահա զիյատէ քէտէր իտէր։

Տօգթօր.—Քէնտիսինի լայիգիյլէ գըլաս իթմէք էա քիւլլ վէ եախօտ ճիւզզի ալամէթի տիր, մուվաֆֆագ օլաճաղըմա պէօյիւք իւմիտիմ վար, իշթէ օ գատար։

Պանքէր.—Պիր ան էվվէլ տիւզէլթմէք իչիւն էլտէն կէլէնի եափաճա՞գ մըսընըզ։

Տօգթօր.—Օ պէնիմ վազիֆէմ տիր . . . վէ էկէր թէմամըյլա իճրա իտէպիլէճէք օլուր իսէմ քէնտիմի պախթիյար ատտ իտէճէյիմ։

Պանքէր.—Բէք ալէա . . . սիզէ էմնիյէթ իտէրիմ, եալընըզ պիր մէսէլէ տահա վար քի, օնը տա գաթ իթմէլի իտի։

Տօգթօր.—Հանկը՞ը։

Պանքէր.—Իճրէթ մէսէլէսի։

Տօգթօր՝ Ֆայրիսէ պիր նիկեահ աթֆ էյլէտի, Ֆայրիս տօգթօրըն նէ տիմէք իսթէտիյինի անլատը։

Պանքէր.—Էվինիզին ուսուլինի պիլմէմ, լաքին հէր նէ քի միւնասիպ կէօրէճէք օլուր իսէնիզ, չիմտիտէն գապուլ վէ թաստիգ իտէրիմ. չօգ զէնկինիմ։

Ֆայրիս.—Մ. Րիթնէր իլէ պէն պու ճիհէթլէրի գարարլաշտըրըրըմ, եարըն կէօրէճէյիմ. հէր իքի թարաֆըն մէմնուն օլաճաղը սուրէթտէ թէսվիյէի մասլահաթ իտէրիմ։

Պանքէր՝ Ժաննը թէքրար գուճագլայարագ.—Տիւնեատա էն գըյմէթլի նազլըմ օլան պիր քիմսէյի սիզէ թէսլիմ իտէյօրըմ . . . սէվկիլիւ զէվճէմի սըգ սըգ կէօրէպիլէճէ՞ք միյիմ։

Տօգթօր.—Թէէսսիւֆ իտէրիմ, ամմա բէք սըգ սըգ կէօրէմէյէճէքսինիզ, թէտավիյէ պաշլանըլտըղտան սօնրա Մատամը նէ գատար ազ կէօրսէնիզ օ գատար խայըրլը օլուր։

Պանքէր.—Հէր հալտէ պիւսպիւթիւն պէնի գարըմտան այըրմա՞գ մըսընըզ, էա՛ . . . պէօյիւք զուլում օլուր։

Տօգթօր.—Հաֆթատա պիր քէրրէ կէլիպ կէօրէպիլիրսինիզ։

Պանքէր.—Եալընըզ պի՞ր քէրրէ մի, ազ տըր, չօգ ազ տըր։

Տօգթօր.—Ազ օլտըղընա չիւպհէ եօգ, լաքին պէնիմ ուսուլը թէտավիմ իգթիզասընճա, խասթանըն քեամիլէն եալընըզ օլմասը, մուվաֆֆագիյէթ իչիւն էն պիրինճի շարթ տըր։

(Տէվ.-ի)

բռնական և արտաքին կամ յարաբերական խնդիրներ, ի մէջ այլոց, որոշած և գործադրած է տեղւոյն քահանայից միջոցաւ՝ վիճակագիր կազմել պանդուխտ ազգայնոց նըկատմամբ, որպէս զի ի մօտուստ տեղեկանայ անոնց վիճակին, գաղթելու պատճառներուն, և մանաւանդ անոնց խոստովանահայրեր նըշանակէ հոգեւոր պէտս, տըրբինութի՛ւն մը, որ ո՛րքան օգտակար, ա՛նքան ցոյց կուտայ թէ Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանի նախագահութեան ներքեւ գործող կրօն. ժողովը խիստ լաւ ըմբռնած է իւր պաշտօնն՝ որ լոկ առօրեայ պատահական գէպքեր տնօրինելու մէջ չը կայանար։ Ջմիւռնիոյ կրօն. ժողովոյն այս տնօրինութիւնն ըստ մեզ ա՛նքան աւելի արժէք կ՚առնայ ո՛րքան կը մտածեմք և չեմք յիշեր թէ, կեդրոնական կրօն. ժողովները ցարդ մտաբերա՞ծ են այսպիսի անհրաժեշտ տնօրինութեան մը հարկն, կ. Պոլսոյ խաներուն անկիւնները թափառող մեր պանդուխտ ազգայնոց եթէ ոչ վիճակը բարւոքելու,— զի այդ իրենց կարողութենէն վեր է,—գէթ անոնց հոգեկան պէտքն հոգալու, անոնց գաղթման պատճառներուն իրազեկ լինելու, որոց մեծ մասին տակ, աւա՜ղ, թաքուցեալ պիտի տեսնէն ընտանեկան բարոյականի և կրօնի հիմունքը խախտող եղելութիւններ, զորս աւա՜ղ պիտի ունենանք ի մօտոյ մատնանիշ ընելու։

Անցնելով Քաղ. ժողովոյ համարատուութեան տեղեկագրին, որ 1885 յուլիս 22էն մինչեւ 1887 օգոստոս 19ը կը հասնի, կը տեսնենք թէ 168 նիստ ըրած է ընդ նախագահութեամբ Ս. Առաջնորդ հօր, և տնօրինած է վարչական, հանրական, յարաբերական, թեմական, ինչպէս նաեւ տնտեսական բազում խնդիրներ, զի Քաղ. ժողովն հասկ ունեցած էնք ստանձնելու հարկադրուեր է Տնտես. խորհրդոյ պաշտօնն, քանիցս Տնտեսական խորհուրդներ ընտրելէ և անոնց հրաժարումը տեսնելէ յետոյ։

Վարչական գործողութեանց մէջ յիշատակելի միակ դէպքն է նոր Երեսփ. ժողովոյ ընտրութիւնն, որոյ կատարեալ օրինաւորութիւնը կը հաչակէ տեղեկագիրն։ Ջմիւռնիոյ Ազգ. Վարչութիւնն, իւր պաշտօնավարութեան շրջանին մէջ, մինչ փոյթ տարած է որ Երեսփոխանութիւնն կազմակերպեալ վիճակ մը չունենայ, քաջ զգալով որ Երեսփ. ժողովոյ գոյութիւնն անհրաժեշտ կարեւորութիւն մը ունի գաւառին համար, մինչդեռ կեդրոնը կազմակերպեալ վիճակի մէջ կը պահէ կեդր. Երեսփ. ժողովն, որոյ անդամոց մեծագոյն մասը պակսած է և հետեւապէս կազմակերպեալ վիճակի մէջ ինկած, քանի որ իւր օրինական թիւը կորուսած է, և ժողովուրդն ալ ընտրող և ընտրելի լինելու իրաւունք ունի՞ թէ ոչ, մտածելու վրայ է։

Իսկ հանրական խնդրոց մէջ, յիշատակելի է մանաւանդ Ս. Մեսրոպեան ազգային վարժարանին ի հիմանց վերաշինութիւնն, արդեամբ Վսեմ. բարերար Յովհաննէս էֆէնտի Սպարթալեանի։

Քաղ. ժողովն, ի նշան ազգային երախտագիտութեան, նորաշէն վարժարանին դրան վրայ մարմարեայ յիշատակարան մը կանգնել տուեր է, յանուն Նորին Վսեմութեան, ինչպէս նաեւ Վսեմ. բարերարին խոշորակ մեծադիր պատկերը գծել տալով, ի տես դրեր է վարժարանին ատենադարանին մէջ։ Ջմիւռնացիք կրնան իրաւամբ պանծալ թէ Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտիի պէս աննախանձ բարերար մը ունին, որ գիտէ յանձին միացնել ողորմասիրութեան և հանրութեան ծառայելու երկու մեծ առաքինութիւնները։

Երկրորդ և ոչ նուազ ուշադրաւ կէտն է ազգային կտակներու ճշգրիտ գործադրութիւնն, և անշուշտ այս է պատճառն, որ հազիւ 14000 հայ բնակիչ ունեցող վիճակի մը մէջ ազգային կտակարարաց թիւն զարմանք ազդելու չափ մեծ է քան մայրաքաղաքիս մէջ։ Համարատուութեան տեղեկագրին մէջ տասնէն աւելի նորահաստատ կտակներ յիշատակուած են։ Եւ յիրաւի ի՞նչ բան աւելի կրնայ քաջալերել Հայ ժողովուրդն որ յետ մահու իւր ըստացուածքին բաժին մ՚ալ ընդհանուր ազգին կտակէ, քան այն երկիւղած յարգանքն զոր պարտինք կտակարարաց վերջին կամաց։ Դժբաղդաբար այսպէս չէ եղած մայրաքաղաքիս մէջ, կտակներ բռնաբարուած կան, և այս պատճառաւ է անշուշտ որ մեր պայերուն ազգային կտակ ընելու բարի սովորութիւնն երթալով կը նուազի։

Ջմիւռնիա, երկու տարուան մէջ, 250 ոսկւոյ գումար մը հանգանակած է նպաստելու համար տարաբըխտ Հայոց, օրինակի համար Ագհիսարի գպրոցի վերաշինութեան և եկեղեցւոյ նորոգութեան (1597 ղր.), Երիզայի Ընկերական վարժարանին (4397 ղրշ.), Արսլանպէկի հրկիզելոց (34 ու կէս ոսկի), Շապին-Գարահիսարի հրկիզելոց (13663 ղրշ.) Շուշնայի եկեղեցւոյն (150 մէճիտ), ինչպէս նաեւ Ջմիւռնիոյ հիւանդանոցին աշխատաւորներէն միոյն պարտուց վճարման (30 ոսկի)։

Անցնելով ազգային Պատրիարքարանի հետ տեղական վարչութեան ունեցած յարաբերութեան, Քաղ. ժողովն իւր երկտարեկան շրջանի մէջ ժամանակին վճարած է [illegible] կոչուած տուրքն (75ականէն 150 մէճիտ), տեղւոյն [illegible] և [illegible] ընկերութիւններն հրաւիրած է Ազգային Պատրիարքարանի նոր հրահանգաց համակերպելու, ինչպէս նաեւ ըստ պահանջման կեդրոնի գաւառին ազգայնոց վիճակագրական ցուցակը պատրաստելով յղած է, յորմէ կը տեսնուի թէ Ջմիւռնիոյ վիճակին մէջ մեր ազգայնոց թիւն է ընդ ամենն 14692 հոգի, (որոց 7462ն արու և 7230ն էգ), գործադրած է նաեւ Ազգային Պատրիարքարանի բոլոր բանաւոր տնօրինութիւնները։ Ասոր կը հետեւի թէ Ջմիւռնիոյ գաւառական Վարչութիւնը միշտ ջանացած է բարւոք յարաբերութիւն տածել կեդրոնիս հետ, ժամանակին գործադրելով նորա բոլոր որոշումները։

Իսկ տեղական կառավարութեան հետ յարաբերական վիճակը խիստ գոհացուցիչ եղած է, Մելքիսեդեկ Սրբազան յաջողած է բարեկամական յարաբերութիւն մը պահել տեղական կառավարութեան հետ, ջանալով խիստ քիչ և անհրաժեշտ պարագայի մէջ միայն հարկ թողուլ կառավարութեան դիմելու ազգային գործոց համար, զորս փոյթ տարած է միշտ ազգային շրջանակին մէջ լուծելու։

Երուսաղէմայ անտանելի պարտուց վճարումը փութացնելու համար, Ազգային Պատրիարքարանի խնդրանօք և տեղական կառավարութեան պահանջմամբ մէն մի անհատի զինուորական տրոց վրայ %ին 10 ղրուշի յաւելում մ՚եղեր է, և այս հաշուով զինուորական տրոց տարեկան յանկացեալ 62,000 ղրուշի գումարը բարձրացեր է 75,000 ղրուշի։ Տեղական կառավարութիւնը պահանջելով որ զինուորական տրոց հաւաքումը փութացուի և վճարել չուզողներուն անուանքը կառավարութեան ծանուցուի, Քաղ. ժողովը քանիցս յայտարարութեամբ յորդորեր է ժողովուրդն իւր պարտքը վճարելու, մանաւանդ յորդոր կարդալով որ [illegible] կոչուած Թղթոց ընծայած չահեկանութենէն օգտի։ Քաղ. ժողովը ցաւելով կը յիշատակէ թէ սակաւք փութացած են արդեամբք պատասխանել կառավարութեան հրամանին և Ազգ. Վարչութեան ջանից, բայց Քաղ. ժողովն հարկ չէ տեսեր դժկամակողներուն անուանքը կառավարութեան ծանուցանելու, այլ նշանակած է ազգային դիւանատան տումարին մէջ իրենց անպէտ պատասխաններով։

Քաղ. ժողովն ազգային կալուածոց նորոգութիւնները ժամանակին կատարեր է, եւ ի մէջ այլոց Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ յատուկ սենեակներ շինել տուեր է այն կարգի խըղճալեաց համար որք մաքրութիւն չեն հասկնար։

Տեղական կառավարութիւնը խնդրած լինելով որ Ջմիւռնիոյ վիճակին մէջ գտնուած եկեղեցեաց և վարժարանաց ե՞րբ շինուած լինելուն և հրովարտակ ունենալուն կամ չունենալուն մէկ ցանկն իրեն հաղորդուի, հետեւեալ ցուցակն պատրաստուած է, զոր աստ նորանութեամբ կը հրատարակենք ի գիտութիւն.

	Հրովարտակ	Շինուած թուական
Ջմիւռնիա Ս. Մեսրոպեան վարժարան	[illegible]	1245
Ջմիւռնիա Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոց	»	1295
Ջմիւռնիա Ս. Հռիփսիմեան վարժարան	ունի	1300
Այտըն եկեղեցին	»	1251
Մանիսա վերի »	»	1291
» վարի »	»	1247
Գըրգաղաճ »	»	1287
Ագհիսար »	»	1249
Գասապա »	»	1256
Պայընտըր »	»	1273
Պերկամա »	»	1262
Գընըգ »	»	1263
Էօտէմիշ »	»	1221
Տէնիզլի »	»	....
Գարաճասու »	»	1283
Պուրնապատ »	»	1275
Քօրտէլօ »	»	1287
Գուշատա »	»	1183
Սէօքէ »	[illegible]	1234
Մէնիմէն »	»	1251
Նազէլլի »	[illegible]	1259
Կէօզթէփէ »	»	1286

Տեղական կառավարութիւնը նոյնպէս պահանջած լինելով որ տեղեկագրուի իրեն թէ ազգային վարժարանք չինութեան արտօնագիր, դասատուք վիճակագիր ունի՞ն, գործածուած դասագրեանք արտօնեա՞լ են և աւանդուած ուսմունք ի՞նչ են։ Քաղ. ժողովն ի հարկէ Պատրիարքարան դիմած է այս մասին հրահանգ խնդրելու համար, բայց չըսեր թէ ի՞նչ հրահանգ տրուած է իրեն, և ինք ի՞նչպէս վարուած է։ Կ՚երեւի թէ ազգային Պատրիարքարանն ալ տակաւին որ և է որոշում չէ ըրած այս մասին, թէ և ժամանակէ մ՚ի վեր կ՚ըսուի թէ հըրթական տեսչութիւնն այսպիսի վիճակագրի մը պատրաստութեամբ կը զբաղի։

Ի բաց կ՚առնունք յիշատակել տեղական ուրիշ մանր մունր խնդիրներն, զորս Քաղ. ժողովն կարգադրած է աջակցութեամբ Գեր. Առաջնորդ հօր։

Անցնելով տնտեսական գործողութեանց, գոհութեամբ կը յիշատակենք թէ Քաղ. ժողովն 1887 յունվ. 27էն սկսեալ ազգային պարտուց տոկոսի սակն %ին 8էն 6ի իջուցեր է, ի բաց առեալ միայն ազգային ընկերութեանց և ազգային աղքատիկ այրեաց և որբոց դրամներն և Մըշտընջենաւոր կոչուած կտակադրամներն, քանզի ազգային ընկերութիւնք ազգային հաստատութեանց պայծառութեան օժանդակելու նըպատակն ունին, ազգային աղքատիկ այրեաց և որբոց դրամոց տոկոսք հազիւ կը բաւեն իրենց ապրուստին, իսկ Մշտնջենաւոր կտակադրամին ազգային արկղի սեփականութիւնք են և ոչ պարտք, և անոնց տոկոսք միայն բարեգործական նպատակներու համար կը գործածուին։ Սոյն որոշման վրայ պահանջատէրերէն ոմանք ետ առեր են իրենց դրամն և ոմանք յանձն առեր են %ին 6ով թողելու։

(Շարունակելի)

ՖՐԱՆՍԱՏԱ

ԲԱՐԱ ԻԼԷ ՆԻՇԱՆ ԱԼՏԸՐԱՆԼԱՐԸՆ ՄՈՒՀԱՔԻՄԷՍԻ

([illegible])

Բէիս.— Ժէնէրալ Անտոլը թանը՞ր մը իսինիզ։

Մատամ Սէն-Սօվէօր.— Բէք աչէս թանըր իտիմ. հաթթա պիր գաչ սէնէ էվվէլ քէնտիսինէ 35,000 ֆր. իգրազ իթմիշտիմ։

Բէիս.— Բարանըզը ալապիլտինի՞զ մի։

Մատամ Սէն-Սօվէօր.—Էվվէթ, էֆէնտիմ, գաիմ բէտէլի թէէտիյէ էյլէտի։

Բէիս.— Նէֆսինի Թէլէֆ իտէն սըմաար Պուլէիյի թանը՞ր մը իտինիզ։

Մատամ Սէն-Սօվէօր.—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Բէիս.— Պու իշտէ նէ՞ կիպի խըտմէթտէ պուլընըյօր իտի։

Մատամ Սէն-Սօվէօր.— Շունը պիլիրիմ քի, միւթէվէֆա՝ կէրէք պու իշ իչին վէ կէրէք սաիր չէյլէր իչին Մատամ Ռաթաձիէն պիր աղչէ ալմաղըընը խատաա իթմէքտէ իտի։

Բէիս.— Սիզ պու իշտէն պիր բարա ա՞լմատընըզ մը։

Մատամ Սէն-Սօվէօր.— Պէն նէ՞ իչին բարա ալայըմ։ Մատամ կէլիպ պանա օլտումօլասըյա էօյլէ 2000 ֆր. վէրմիշ օլսա իտի, բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտուպ հայրան գալաճագ իտիմ. նէ՞ իչին բարա ալայըմ։

Բէիս՝ Մատամ Ռաթաձիյէ խիթապէն.— Շարապ թիւճճարընտան Մէսօնիյէ իսմինտէ պիրի միւթէվէֆա Պուլէինին օտասընտա օիզէ թէսատիւֆ իթմիշ, վէ օրատա նիշան ալըըրտըղընըզը իչիթմիշ, վէ քէյֆիյէթի՝ նիշանա նասըլ օլտուգ արգուսընտա օլան արապա ֆապրիգաթօրը Մ. Բէնօյա սէօյլէմիշ, վէ սիզ տէ Ժէնէրալ Անտօլըն նուֆուզընա իսթինատէն Մ. Բէնօյա նիշան ալտըրաճաղընըզը վատ իթմիշսինիզ։ Ժէնէրալ Անտօլըն սաձիպը նուֆուզ օլտուղընա ինանը՞յօրմը իտինիզ։

Ռաթաձիէ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ, Ժէնէրալ Անտօ՝ Մէճլիսը այան ազասընտան ալըր. հէր բասմ կէլէնի գապուլ իթմէյէն Ժօքէյ Գլիւպ ազասընտան տըր։ Պինաէնալէյհ սաձիպը նուֆուզ վէ էհլը բըզ վէ նամուս օլտուղընա ճիտտէն ինանըր իտիմ։

Բէիս.— Մ. Բէնօ նիշանա նասըլ օլմագ իւզրէ նէ՞ վէրիյօր իտի։

Ռաթաձիէ.— Մ. Բէնօյը Ժէնէրալ Անտօյա Թագտիմ իթտիկիմտէ 10,000 ֆր. վէրտի, վէ նիշանը բէամի կազէթատա իլան օլունտուղտա 10,000 տահա վէրէճէկինի վատ իթտի։

Բէիս.—Սիզ նէ՞ ալտընըզ։

Ռաթաձիէ.—Պիր բարա ալմատըմ։

Բէիս.—Իսթինթագ օլունտուղընըզտա 1000 ֆր. ալտըղընըզը իֆատէ իթմիշ իտինիզ։

Ռաթաձիէ.—Պազը գալան 10,000 ֆրանգը ալըրգտա 1000 ֆր. վէրմէյի Ժէնէրալ Անտօլըն վատ իթտիկինի սէօյլէմիշ իտիմ։

Բէիս.—Պու իշ հազգընտա Մատամ Լիմուզէն իլէ կէօրիւշտինի՞զ մի։

Ռաթաձիէ.—Խայր էֆէնտիմ, Մ. Բէնօ նիշան ալամատըղընը կէօրէրէք, վէրտիկի բարայը կէրիյէ իսթէտի, վէ բարասընը իսթիրտատընը Մատամ Լիմուզէնէ իհալէ էյլէտի։

Բէիս.—Մ. Բէնօ սիզի նէ՞ նամ ալթընտա թանըրտը։

Ռաթաձիէ.—Մատամ Լամութ տէյու թանըրմըշ իտի։

Բէիս.—Թէպտիլը նամտա մագսատ վար իտի. հաթթա միւլթէզիմ Մ. Վէսէէէրէ տախի պու նամ թահթընտա կէօրիւնէրէք նիշան ալտըրաճաղընըզը վատ իթմիշինիզ։

Ռաթաձիէ.—Շէրիքի՝ նիշան ալմըշ իտի։ (Սամիուն միյանընտա գահգահալար։) Մումաիլէյհի Ժէնէրալ Անտօյա Թագտիմ իթտիմ։

Բէիս.—Պու իչտէն նէ՞ ալտընըզ։

Ռաթաձիէ.— Պիր չէյ ալմատըմ, Ժէնէրալ Անտօ՝ պու խըտմէթիմէ միւքաաֆաթէն էէկէնտիմի էտնըմա ալըպ քիթապէթինտէ իսթիխտամ իտէճէկինի վատ իթմիշ իտի։

Բէիս.— Մ. Վէսէէէրի միւթէվէֆա Պուլէինին օտասընտա թանըրմըշընըզ, մումաիլէյհի կէօրիւր կէօրմէզ, «շաթընըզ կիպի պիր ատամըն նիշանըզ օլմասը րէվա տէյիլ տիր, սիզի Ժէնէրալ Անտօյա Թագտիմ իտէյիմ» տէմիշսինիզ, վէ Փիլվագի ալըպ Ժէնէրալա Թագտիմ իթմիշսինիզ, սօնրա նէ՞ օլտու։

Ռաթաձիէ.— Իւչ հաֆթա սօնրա, Մ. Վէսէէէր Բարիզէ կէլմիշտի. Ժէնէրալ պէնի չաղըրըպ, «15,000 ֆր.ա ինթիյաճըմ վար, չու բարայը իգրազ օլարագ Մ. Վէսէէէրտէն ալըվէր» տէտի. «Պէօյլէ պիր Թէքլիֆ նէզաքէթէ մուխալիֆ տիր» ճէվապընը վէրտիմ։

Բէիս.— Պու կիպի պիր ճէվապտա պուլընտըղընըզ սահի՞հ մի տիր։

Ռաթաձիէ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, (սէսինի իւքսէլթէրէք) Թէէմին իտէրիմ. (սամիուն Թէպէսսիւմ իտէր). Մամաֆիհի Ժէնէրալըն իսրարընտա տայանամայըպ, իչի Մ. Վէսէէէրէ աչտըմ, օ տա Թալէպ օլընան մէպլաղը Ժէնէրալա վէրտի, սօնրա բարասընը իսթէտիկինտէն, Ժէնէրալ տա Թատէյէ մէճպուր օլտու։

(Տէվամը)

ԹԱՀՐԻՐԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

[illegible]

Պու քէրրէ Ատլիյէ Նէզարէթինտէն հէր Թարաֆա նագըլան պիր Թահրիրաթը ումումիյէտէ, Սէլանիք տախիլինտէ էշգըյա եէտինէ տիւշիւշ օլան միւթէվէֆա Կիրիտլի Մուսթաֆա բաշանըն Թօրունու Պէսիմ պէյին Թախլիսի զըմնընտա իճրա գըլընան Թէտապիրը Թէնքիտէ վէ հարէքէաթը սաէրիյէ էսնասընտա մումայիլէյհին սուի գասստա ուղրատըլը, վէ պիր Թագըմ էշգըյա էօլիւ վէ սաղ տէրտէսթ օլունարագ միրը մումայիլէյհի Թէլէֆ իտէն հայտուտըն տախի սաղ Թութուլըպ իֆատէսինի հավի Սէլանիք վիլայէթինտէն վարիտ օլան իքի գըթա Թէլէկրաֆըն լէտէլ արզ մանզուրը ալի պույրուլտուղը, վէ մումայիլէյհի Թէլէֆ իտէն հայտուտ իլէ էմսալի էշգըյանըն սախիքէրինէ իպրէթը միւէսսիրէ օլմագ իւզրէ գանունէն խատմըրընա հիւքմ օլունմագ քէյֆիյէթին արզ ու իսթիզանը միւթէզամի էմր ու ֆէրմանը Հիւմայունը հազրէթը Բատիշահիտէն պույրուլտուղը ճիհէթլէ, իճրայը խոքմայը՝ չէրէֆվարիտ օլան Թէզքէրէի սամիյէտէ պէյան պույրուլմուշ խուսուսիյէն, պուրատան պէօյլէ պու միսիլլու էշգըյանըն հիյնը Թէսատիւֆլէրինտէ պէր մանթուգը էմր ու ֆէրմանը Հիւմայուն խատմըրընա հիւքմ օլունմասը լիւզումունը՝ ճինայէթ մաատիլէրինի րույէթէ մէմուր օլան մահաքիմի Թէֆթիշինէ միւաարաաթ խուսուսունտա իճրա գըլընմըշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի ազալըղը՝ Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի մուգավէլաթ մուհարրիրի Էօմէր էֆէնտիյէ,

Պիթլիս (Բաղէշ) վիլայէթի տախիլինտէ քէաին Ախլաթ գազասը գայմագամլըղը՝ վէքէալէթինտէ պուլընան Նուրի պէյէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

Ճիզրէ գազասը հիւքիւմէթ Միրան աշիրէթի ազասը Մուսթաֆա աղայա 5. Նիշանը Մէճիտի,

Սուրիյա վիլայէթի սերմիւհէնտիսի Նաճարի էֆէնտիյէ 4. Նիշանը Օսմանի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ալէմանիյանըն Լայփզիկ չէհրինտէն նոյ. 8 Թարիխլիյէ [illegible] կազէթասընա պէր վէճհը ատի եազըլըյօր։

«Էվվէլքի կիւն էօյլէտէն սօնրա սաաթ 5ի 45 կէչէրէք, Տանիմարգա գրալիչասը՝ Լիւպէքտէն Թէպտիլ գըյաֆէթլէ պուրայա միւվասալէթ իտուպ, տէմիր եօլ սթասիօնընտա Եունան վէլիահտը բրէնս իլէ եավէրը հարպը Մ. Սապունճաքի վէ արչիմանտրիթ Գալօղիմոս վէ զէվաթը սաիրէ Թարաֆընտան իսթիգպալ վէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Գաթար տուրուր տուրմազ վէլիահտ բրէնս Գօնսթանթէն՝ վակօնա չըգմըշ վէ նինէսինի եանի քէտերինին վալիտէսինի գուճագլամըշ տըր։ Պատէհու Տանիմարգա գրալիչասը՝ վակօնտան էնիպ, պիլճիւմլէ հուզզարը իլթիֆաթը Թէվգէլչայէ իլէ սէլամլամըշ, վէ բրէնս Գօնսթանթէն իլէ պէրապէր բրէնսը միւշարէլէյհին իգամէթ իթտիկի օթէլին գարշըսընտա քէաին հաուֆֆէ՚օթէլինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։ Օրատա գրալիչա՝ Րում արչիմանտրիթի (պաշ բաբազ) իլէ ուզուն պիր միւլագաթ իճրա իտուպ, Լայփզիկտէ իգամէթ իտէն Եունանլըլար հազգընտա պէօյլէ պիր մէրագլա պիր չօգ սուալլէր իրատ իթմիշ տիր։

«Միւշարէլէյհա գրալիչա՝ Թօրնընտան պահս իթտիկի սըրատա իսթիմալ իթտիկի իպարէլէրտէն՝ բրէնսը միւշարէլէյհէ բէք զիյատէ մուհապպէթի օլտըղը անլաշըլըյօրտա իտի։ Գրալիչա՝ քէմալը չէվգ ու Թախըր իլէ բրէնսը միւշարէլէյհէ պագարագ վէ անըն հէյպէթ ու վագարընա խայրաննի իտէրէք «Օ պիրի Գօնսթանթինէտէն տահա պէօյիւք տիր» տէյու իլավէ իթտիկինտէ, արչիմանտրիթին «Բրէնս Թօ՞րտ մը» տէյու սուալինէ, «էվվէթ» ճէվապընը վէրմիշ տիր։ Գունըն իւզէրինէ արչիմանտրիթ իլավէի մէզալ իտէրէք, վէլիահտ բրէնսին պիր սուրէթը Թէվգէլատէ սէրպիմիշ օլտըղընը, վէ Ձէնապը Հագգըն Եունան խանէտանը գրալինէ սաղլամ վէ գավիի լիւպինէէ էվլատլար պախշ ու իհսան պույուրմասընտան տօլայը Եունանլըլարըն միւթէշէքքիր օլտուգլարընը, վէ քէմալը Թախըր իլէ իւմիտլէրի անլէրին իւզէրինտէ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

«Տանիմարգա գրալիչասը՝ Թօրնունըն իգամէթկէահընը զիյարէթ իթմիշ, վէ էօյլէտէն սօնրա բրէնսը միւշարէլէյհէ պէրապէր աչըգ արապայա բաքիլէն կէզմէյէ կիթմիշ տիր։ Ագշամ իսէ Եունան վէլի ահտը իլէ Պաշ բրէնսի պիրլիկտէ օլտուղը հալտէ միւշարէլէյհա գրալիչա՝ Թէաթրօյա կիթմիշ տիր։ Պու սապահ գրալիչա՝ Մոնիխէ միւթէվէճճիհէն Լայփզիկտէն հարէքէթ իտուպ, օրատան տա Վիէննատա քէրիմէսի տիւշէս տը Քիւմպէրլանտըն նէզտինէ ազիմէթ իտէճէք տիր»

Գալիֆօռնիա ատասընտա Եանգօ Մանեաս նամընտա պիր Րում՝ գայըթը սէքիզ օլտըղը հալտէ ճանավար քէսիլէրէք պայթա իլէ գըզընը Թէլէֆ իթմիշ տիր։

Էվվէլքի Թարիհլի օլըան Գուչ ատասը Թէլէկրաֆ մէրքէզի մուխապէրէթը էնէէալիյէսինէ Թէքրար պաշլանըլտըղը՝ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթինտէն պիլտիրիլիյօր։

Եանեա սաքինլէրինտէն վէ Եաշուտի Ճէմաաթընտան Ղանի էֆէնտի՝ Թէքմիլ սէրվէթի օլան 2000 ատէտ լիրայի Օսմանիյի Եաշուտի մէքթէպլէրինէ խանէ իթմիշ տիր։

Նէչը օլընան պիր իլանը բէամիյէ կէօրէ, Գուտսը Շէրիֆ (Ս. Երուսաղէմ) սանճաղընըն Թահրիրը նուֆուսը տախի խիթամ պուլտուղը՝ պու քէրրէ սանճաղը մէզքիւր միւթէսարրըֆլըղընտան իչար օլընարագ, ալէլուսուլ մուամէլէի լիճապիյէսի իճրա գըլընմըշ տըր։

ԻԼԱՆ

Միւլգա [illegible] սաձիպը իմթիյազը Այվազեան Գէօրգ էֆէնտի՝ պու քէրրէ Գալաթատա Բէրչէնպէ բազարընտա Իբսի խանընըն ալթ գաթընտա 1 Նօյէմբրօյը մահալտէ պիր մաղազա քիւշատ իտուպ, մէզքիւր մաղազատա ալէա Միթիլլի զէյթին եաղը իլէ սապունը վէ Նէֆիս Պօզչա ատասը չարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ օլմաղլա, էֆէնտիյի մումայիլէյհին Թէճարէթը մաճէլէթ զըմնընտա վագը օլան չու յէմէկ-պէյսը ճէտիտէն իճրայը Թէշվիգաթ իչին մաղազայի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իտէճէք միւշթէրիլէրին հէր վէճհլէ մէմնուն վէ խօշնուտ օլաճագլարը իլան օլունուր։ 5—4

ԼՈՒՎՐԸՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

7—8 ՀԱՃՕԲՕՒԼՕ ՉԱՐՉԸՍԸՆՏԱ 7—8

ՊԷՅՕՂԼՈՒ

Միւսիւ Թիւալէրիւս պու տէֆա Էվրոբատան ավտէթ վէ մուվասէլէթ իթմէսի միւնասէպէթիլէ բաղլէթլու միւշթէրիլէրինէ չուրասըընը արզ վէ պէյան էտէր քի պու մէվսիմ իչին Էվրոբայի [illegible] իւլքէլէրինտէն 19 [illegible] քէրրէ բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն կէրէք սօն պահար վէ կէրէք [illegible] իչին էնվաի գումաշլար, իբէքլի վէ գաղըֆէլի սօն մօտա գումաշլար, գազմիր վէ բէլիւշէր վէ պէլ ուսուլ գատըն էլպիսէսինէ միւթէալլիգ էնվաի գումաշլար վէ սաիրէսինի պէյ վէ ֆիրուխթընա միւպաշէրէթ օլունաճագ վէ չօգ սաթմագ իչին էհվէն սաթմագ իգթիզա իտէր տարպը մէսէլ միւճիպինճէ պունլարըն քաաֆֆէսի էհվէն վէ բէք ուճուզ ֆիյաթլա սաթըլաճագ տըր։

Եիւզ ղրուշլըգ մալ միւպայաա իտէն միւշթէրիյէ Լուի Քէնզ ուսուլի իւզրէ եափըլմըշ 20 լիրա գըյմէթինտէ օթուրթմա պիր սաաթ բիյանգօ իչին մէճճանէն օլարագ պիլէթ վէրիլէճէք վէ պու բիյանգօ տախի պէհէմէհալ էօնիւմիւզտէքի քեանունը սանինին պիրինճի կիւնիւնտէ եանի 6ըլ պաչըընտա չէքիլէճէք տըր։

Չէքիլիշէ օլընան բիյանգօնըն պիլէթի հէր քիմէ իսապէթ իտէրսէ, պաշզա միւհարրէր օլան սաաթը իթթիքէ իտէճէք հալտէ, պէտէլինէ 20 լիրալըգ սաիր իսթէտիյի մալլէրտէն ալապիլիր։

15—7

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 19 Նոյմ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	103-5/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	13-13/16
» » գարանտը	13-7/8
» » Սէրի Ա.	25-
» » » Պ	14-3/8
» » » Ս	13-3/4
Օթօման 1871	72-1/4
Օսմանլը Պանգասը	9-5/8
Րուսիա իսթիգրազը	94-3/8
Մըսըր տույ. մութթահըտէ	73-1/4
» իմթիյազըը	98-
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	69-7/8
Րօտշիլտ իսթիգրազը	86-1/4
Մըսըր իսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-32·40

Բարիզ 19 Նոյեմ.

Ֆրանսա. էսհ. 3 % Փր.	80-87½
» » 4½ %	106-65
Սէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	14-
» » գարանտը	14-07½
Միւթթէհիտէ	
Սէրի Պ.	14-25
» Ս.	14-10
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	33-50
սանտըգ Րէժի իսի էսհամը	-
» Պանգասը	496-25
Գրէտի Լիօնէ	855-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1376-25
Լիօն ագսիօնը	1240-
Սիւվէյիշ ագսիօնը	1993-75
Րուսիա 5 % 1877	100-1/8
Իթալիա էսհամը	97-27½
Մըսըր Ֆօնտ. մութթահըտէ	372-50
Եունան 5 % 1879	361-25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-32

Վիէննա 19 Նոյեմ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	126-
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	16-

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գափ.	15-13
» » » էն եիւքսէք	15-13
» » » էն աշաղը	15-12
Պու սապահ աչըլտը	15-09
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գափ.	37-30
» » » էն եիւքսէք	37-30
» » » էն աշաղը	37-30
» » » աչըլտը	37-26
Մըսըր մութթահըտէ գափ.	-
Պու սապահ աչըլտը	-
Սէրի Ա.	24-10
» Պ.	14-05
» Գ.	15-09
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	34-50
Ագչէ փարգը	8-
Րէօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	25-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ ք.ք.	6-30
Սթամպօլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-07
Թրամվայ	3-47½

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ փարէսը	108-25
Մէթալիք »	99-
Պէշլիք »	103-
Ալթըլըգ »	103-
Ինկիլիզ լիրասը	110-15
Ֆրանսըզ ալթունը	87-30
Րօլ	90-30
Գրէմպիզ ալթունը	51-50
Փարայոն գայմէսի	10-22

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԷԱՂԸՏԸ

20) Լիք քեապըտ	
50) » »	14-25
100) » »	
300) » »	
1000) » »	14-15
10000) »	

ԻԼԱՆԱԹ

Ճէվատիլի Շէրիֆէտէ իգդատ օլունմագ իւզրէ միւղայատա օլընաճագ օլան 6400 քիւսուր գըյէլի ճէտւէտ բուզէնը պէյլին չէրաինը մէվգուէսինյէ պէհէր աթիգ գըյէսի 4 ղրշ. 24 բարաստ թալիպի էօհտէսինտէ պուլընտուղընա վէ չէհրը ճարիի բումինին 9ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլ օլընըր իսէ գապուլ օլընըպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ իտիլմէյէճէկինէ պինաէն, նօգսանը իլէ թալիպ օլանլարըն Էվգաֆը հըմայուն մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:
5 Թէշրինը սանի 303 3—3

Միտիլլի սանճաղընըն զէյթուն էօշրիւ 303 4վէ սէնէլէրինէ մախսուսէն Թէշրինը սանինին իպթիտասընտա գարարտատէսի չէքիլմէք իւզրէ գազա գազա միւզայէտէյէ չըգարըլտըղը մուգատտէմա իլան խոլընմըշ իտի. էօշրը մէզքիւրըն միւտտէթը միւզայէտէսի մախսուսընընճէ Թէշրինը սանինին 15ընճի կիւնիւնէ գատար թէմտիտ խոլընմըշ օլտուղընտան, պունա թալիպ օլանլարըն մախսուսընէ վէեախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի
8 Թէշրինը սանի 303 3—1

Քէօսթէնճէ սանճաղը տախիլինտէ քեանին մա կէօլէք Ուշագ գազասը իլէ Բանազ նահիյէսինին 303 սէնէսի բալամութ էօշրիւ մախսուսընճէ միւզայէտէյէ չըգարըլտըղը մուգատտէմա իլան խոլընմըշ իտի. Զիքր օլունան մա կէօլէք Ուշագ գազասը բալամութ էօշրինին 150,000 վէ Բանազ նահիյէսինին 12,000 ղրուշտա Թէշրինը սանինին 2նճի կիւնիւ գարարտատէսի չէքիլմիշ օլտուղընտան, պունլարա եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն 1 հաֆթա զարֆընտա 100տէ 1տէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամ իթմէք իսթէյէնլէրին մահալլինէ վէ եախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինէ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.
8 Թէշրինը սանի 303

Սարրաֆ Սարգիս էֆէնտինին՝ Տիվրիգ պիտայէթ մահքէմէսինտէն իթա գըլընան 1 գըթա իլամ մուճիպինճէ Ստեփանօղլու Յովհաննէս զիմմէթինտէ մահքիւմընպիհ մաթլուպը օլան մէպալիղին թէէմինը իսթիյֆասը իչիւն մէտեուն էօհտէսինտէ պուլունան վէ սայիրին թալէպ վէ իսթիտասը իւզէրինէ թահթը հաճզէ ալընան Մահմուտ Բաշա ճիվարընտա Տայէ Խաթուն մահալլէսինտէ Զագմագճըլար եօգուշընտա քեարին թախմինէն 14 արշըն իւզէրինէ մէպնի պիլա հավա 57 նումէրօլու պիր պապ տիւքքեանըն բուպ հիսսէի շայիասընըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթընա թէչէպպիւս օլունաճաղը՝ Տէրսաատէթ մէքքէզ Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունուր.
5 Թէշրինը սանի 303

Գարասի վիլայէթի տախիլինտէ քեանին օլուպ Խազինէի Մալիյէ իտարէսինտէ պուլունան Տօպա չիֆթլիկի մէրաասընըն պիր սէնէլիք պէտէլը ինճարը 200 լիրայի Օսմանիտէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իտէրէք մահալլինճէ գարարտատէսի քէչիտէ օլունմըշ, վէ մահը ճարիի բումինին 10ընճը սալը կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղընտան, նիզամը մուճիպինճէ 100տէ 1տէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամմիյա թալիպ օլանլարըն խիթամը միւտտէթտէն էվվէլ Աչար վէ Րուսումաթ իտարէսինէ վէ եախօտ մահալլինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.
7 Թէշրինը սանի 303

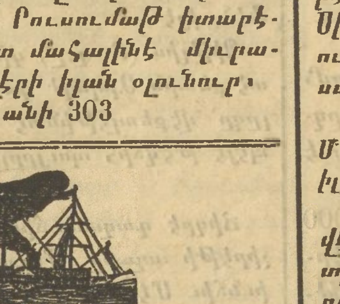

ԽՏԻՎԻՅԷ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՊԷՀԷՐ ՀԱՖԹԱ ՕԼԱՐԱԳ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹԼԷ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷ ՊԷՅՆԻՆՏԷ ՍԻՒՐԱԹ ՔՕՍԹԱՍԸ 4½ ԿԻՒՆ ԶԱՐՖԸՆՏԱ

Բէրէկէթա գարտտանըն թահթը գումանտասընտա Շարգիյէ նամ վափօր 1500 թօնէլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա նոյեմբրին 23նճը չարշէնպէհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարըքէթլէ ԶԱՆԱԳԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԷ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահըլընըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷԵԷ մուվասալէթ իտէճէքտիր.

Եօլճու պիլէթլէրի ֆավգըլհատէ վէ կիտիպ կէլմէ պիլէթլէրի, թէնզիլէ ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունուր.

Վափօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թագըմը, պախըօ տասը, հէքիմ վէ խըտմէթճի գատըն վար տըր.

Եինէ բօսթա մէզքիւրէսինին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր բէնճշէնպիհ սապահըլը հարքէթ իտէն Պէյրութ՝ Շամ վափօրլարը տօղրու ԵԱՖԱյա հարէքէթ իտուպ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՐԱԲՈՒԼՈՒՍ, ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆ վէ ՄԷՐՍԻՆԷ օղրար.

Բօսթա մէզքիւրըն Գըրմըզը տէնիզէ իսքէլէն վափօրլարը՝ հէր ճումա կիւնիւ Պորթսայիտ բօսթասը չանթէսընըն մուվասալէթինտէն սօնրա Սիւվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասսավա, Հիւտէյտա վէ Ադէն իսքէլէլէրինէ ուղրար.

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ եիւքլէթմէք իսթէյէնլէր՝ Սթամպօլտա Եմին էօնիւնտէ քէօփրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումփանիա մէզքիւրըն աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր.

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մաղազատէ Մ. Մ. Թօմաս Գուք վէ էվլատը աճէնթէխանէսինտէ միւրաճաաթ օլընա.

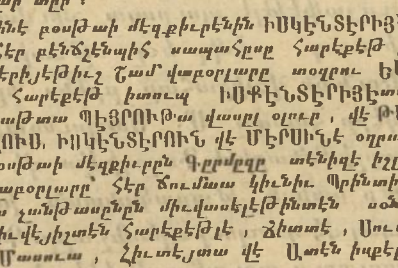

60 ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹ

1 վէ 2 Նումէրօլը Մօրիզօն Մուլէն հապլարը.

Պու հապլար օթ սաարէլէրի իլէ թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, գանը թէմիզլէտէ թամահիր իտէր. Հէր նէվ աղրըլարը վէ եիւրէք վէ միտէ խասթալըգլարընը վէ իսթիգասը թէտավի վէ սաֆրա վէ սալեալարը տէֆ իտէր. Պիր գութուսը 2 ֆրանգա սաթըլըր. Գութուլարըն իւզէրինտէ Մօրիզօն Մուլէն իմզասընըն պուլունմասընա տիգգաթ իտիլմէլի տիր.

Մէզքիւր հապլար տէրի խասթալըգլարը իլէ էգզէմա մայասըլ կիպի էմրազ իչիւն տախի միւֆիտ տիր. Պու հապտէ Մուլէնին «Ժուռնալը» նամ բօմատասը տախի իսթիմալ օլընմալը տըր.

Ֆիյաթը 2 պուչուգ ֆրանգ օլուպ, Բարիզտէ Լուի Լը Կրան սօգաղընտա 30 նումէրօլու էճզախանէտէ սաթըլըր.

Տէրսաատէթտէ ումումի տէբօզիթօսը Պաղչէ գաբուսընտա էմթաա կէօմրիւկինին գարշըսընտա Մ. Ժագ Ալէքեանըն էճզա մաղազասընտա օլուպ, սաիր էճզախանէլէրտէ տախի պուլունըր.

ՄԷՍԱԺԷՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ ՔՈՒՄՓԱՆԵԱ

բօսթա վափօրլարը

ՍԹԱՄՊՕՒԼ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Հէր ճումա էրթէսի Մարսիլեատան հարէքէթ վէ ճումա էրթէսի կիւնլէրի Սթամպօլա մուվասալէթ իտէր. Հէր բէնճշէնպիհ կիւնլէրի Սթամպօլտան ալաֆրանկա սաաթ տէօրթտէ հարէքէթ վէ ճումա կիւնլէրի Մարսիլեայա մուվասալէթ իտէր. Պիր հաֆթա Զանագգալէ, Իզմիր վէ Շիրա վէ օ պիր հաֆթա Զանագգալէ, Շիրա Թարիգլէրի իլէ հարէքէթ իտէր.

Սուրիա վէ Իսքէնտէրիյէ յէ կիտէն վափօր իլէ Իզմիրտէ պուլուշըր.

Մէսաժըրի Մարիթիմ վափօրլարըյլա Ֆրանսա շըմէնտըֆէրլէրինին վագօնը հարէքէթլէրի եէքտիկէրէ թէեսատիւֆ իտէրլէր.

Իսթէք օլունտըղտա Մարսիլեատան վէ Լիօնտա թէվագգուֆ իտէպիլմէք իւզրէ Սթամպօլտան տօղրու Բարիզէ գատար թէնզիլը ֆիյաթլա պիլէթլէր՝ 1ինճի մէվգի իչիւն 380, վէ 2նճի մէվգի իչիւն 274 ֆրանգ տըր.

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱԹՈՒՄ

Մարսիլեատան կէլէն բօսթալար իլէ տօղրու սէֆէր.

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճումաա էրթէսի կիւնիւ ալաֆրանկա ագշամ սաաթ 4տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք կիտէրքէն վէ կէրէք ավտէթտէ մութադամէն Սամսուն, Քիրասօն, Թըրապիզօն վէ Պաթում իսքէլէլէրինէ, վէ ղայրը մէճպուրի սուրէթտէ Ինէպօլու, Ֆաթսա, Օրտու, Սինօպ վէ Ինէպօլու իսքէլէլէրինէ ուղրար. Սթամպօլա չարշէնպիհ սապահըլարը մուվասալէթ իտէր.

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլեատան վիւրուտ իտէն բօսթալար իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլընըր.

Սալը կիւնլէրի Օտէսայա միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան չաֆագ աթտըգտա հարէքէթ իտէր. Օտէսատան բազար ագշամը հարէքէթ վէ բազար էրթէսի ագշամը Սթամպօլա մուվասալէթ էյլէր.

ՍԷԼԱՆԻՔ

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա կիւնլէրի ագշամըն ալաֆր. սաաթ 4ինտէ Զանագգալէ, Տէտէ Աղաճ, Լաքօս, Գավալա վէ Սէլանիքէ միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր. Սթամպօլա բազար կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր.

ԹՈՒՆԱ

15 կիւնտէ պիր բազար կիւնիւ ալաֆր. սապահ սաաթ 8տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէրէք, սուրէթը մունթազամէտէ Քիւսթէնճէ, Սուլինա, Գալաս վէ Իպրաիլէ, վէ ղայրը մէճպուրի օլարագ Պուրկազ վէ Վառնայա ուղրար. Սթամպօլա սալը կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր.

* *

Պահըր Սէֆիտտէքի տիկէր սէֆէրլէր վէ Պրազիլիա, Բլաթա վէ Ինտօ Չին սէֆէրլէրի հագգընտա վէ սաիր հէր նէվի մալումաթ իսթիհսալի իչիւն Գալաթատա Քիրէճ գարուսընտա պէօյիւք աճէնթայա միւրաճաաթ օլընա.

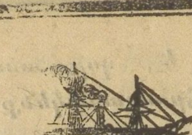

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ԹՐԱՊԻԶՕՆ ԽԱԹԹԸ

(Հաֆթատա պիր քէրրէ սէֆէր իտէր)

Չարշէնպիհ կիւնլէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտուպ, Էրէկլի, Ինէպօլ, Սինօպ, Սամսուն, Ունիէ, Օրտու, Թիրէպօլու, Թրապիզօն վէ Րիզէյէ ազիմէթ իտէր.

ՊԱՐԹԸՆ ԽԱԹԹԸ

(Հաֆթատա պիր քէրրէ սէֆէր իտէր)

Բէնճշէնպիհ կիւնլէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտուպ, Էրէկլի, Պարթըն վէ Ամասրայա ուղրար.

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ-ՂԱՐՊ ԽԱԹԹԸ

(15 կիւնտէ պիր քէրրէ սէֆէր իտէր)

[Հէր 15 կիւնտէ պիր] բազար էրթէսի կիւնլէրի Սթամպօլտան հարէքէթլէ, Կէլիպօլու, Զանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Գանտիա, Րէթիմօ, Խանեա, Տէրնէ, Բինղազի, Թըրաբլուսը Ղարպ վէ Մալթայա ազիմէթ իտէր.

ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷ (ԲԱՐԱՇԱՄ) ԽԱԹԹԸ

(15 կիւնտէ պիր քէրրէ սէֆէր իտէր)

[Հէր 15 կիւնտէ պիր] բազար էրթէսի կիւնլէրի Սթամպօլտան հարէքէթլէ Կէլիպօլու, Զանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Րօտօս, Ալանիա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լազըգիյէ, Թըրաբլուսը Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօրթսայիտ վէ Իսքէնտէրիյէյէ ազիմէթ իտէր.

ՍԷԼԱՆԻՔ ԽԱԹԹԸ

(Հաֆթատա պիր քէրրէ սէֆէր իտէր)

Ճումա կիւնլէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ Կէլիպօլու, Զանագգալէ, [չօգ տէֆա Լէմնօս] Այնօրօզ վէ Սէլանիկէ կիտէր.

ՄՈՒՏԱՆԻԱ ԽԱԹԹԸ

Հաֆթատա իւչ տէֆա Տէրսաատէթտէն վէ Մուտանիատան հարէքէթ իտուպ կէմլէյէ վէ Արմուտլույա տախի ուղրար.

Տէրսաատէթտէն ճումա, բազար վէ սալը կիւնլէրի հարէքէթ իտէր.

ԻԶՄԻՏ ԽԱԹԹԸ

Բազարտան մաատա հէր կիւն Սթամպօլտան վէ Իզմիտտէն հարէքէթ իտէր, վէ Տաւշանճըլ, Գարամիւրսէլ, Եալօվա վէ Սէքպանճա տախի ուղրար.

ՓԱՆՏԸՐՄԱ ԽԱԹԹԸ

Հաֆթատա իւչ տէֆա Տէրսաատէթտէն վէ Փանտըրմատան հարէքէթ իտէր. Տէրսաատէթտէն ճումաա էրթէսի, սալը վէ բէնճշէնպիհ կիւնլէրի ազիմէթ իտէր.

ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐ ՎԷ ԻՖԹԻԽԱՐ ՏԻՊԼՕՄԱԼԱՐԸ

ELIXIR GREZ

Գընագընա-գօգա վէ բէբսին իլէ մէրքէպ օլունմըշ տըր. Հէր խասթախանէտէ գուլլանըլըր. Աշ կիւն պարֆընտա միյտէ ֆէսատլարընը, հազմըզըղը, նէզլէլէրի, ինթանպըղը, գանըզըղը, եիւրէք պուլանթըլարընը վէ սաիրէյի տէֆ իտէր.

Պու իլաճ Բարիզտէ Լա Պրիւյէր սօգաղընտա 34 նումէրօտա էճզաճը Բ. Կրէզ նէզտինտէ վէ պիլճիւմլէ էճզաճըլարտա պուլընըր.

ՍԸՆԸՐ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

ՍԱՌԱ, ՍԸՆԸՐ ԻԼԼԷԹԻ ՎԷ ԳԱՏԸՆԼԱՐԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՍԸՆԸՐ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ

ՄԻՒՐՕՔ ՔՕԼԻՊՐՕՄԻՒՐԷ

Նամըլյա Բարիզտէ էճզաճը Մ. ՊԼՕԹԻԷրին էյճատ իթտիկի շուրուպ՝ քեաֆֆէի հէքիմլէր թարաֆընտան թավսիյէ օլունըր.

Տէրսաատէթտէ տէբօզիթօսը՝ Պանտիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ տիր.

ԻՑՃԱՏ

Արթըգ նէ՛ ՏԸԳ ՆԷՖԷՍ, նէ՛ եիւրէք սըգընթըսը, նէ՛ նէզլէ վէ նէ էօքսիւրիւք գալմայաճագ տըր. իսթէյէնէ պու պապտա մէճճանէն իթաի մալումաթ օլունաճագտան, բօսթա իւճրէթի վէրիլիրէք Մարսիլեատա Տօքթ. Գլէրիյէ [Dr. Cte. Cléry] մէքթուպ եազըլմալը տըր.

Մէզքիւր խասթալըգլարը տէֆ իտէն իլաճըն Տէրսաատէթտէքի տէբօզիթօճըսը՝ Ինկիլիզ էճզախանէսինին սահիպի Պանտիւք պիրատէրլէր տիր.

1782 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ԹԷԷՍՍՈՒՍ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՖԷՕՆԻՔՍ ՖԱՅՐ ՕՖԻՍ

ՆԱՄ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Իհթիյաթ աքչէսի	Ինկ. լիրասը	1,000,000
Հասըլաթը սէնէվիյէ	" "	1,000,000
1885 դէկա. 31 է գատար Թազմին օլունան զարար վէ զիյանլար	" "	15,000,000

Աճէնթէլէրի
ԳԼՕՆԱՐԻՏԻՍ վէ ԳՈՒՄԲ.

Խաւրէխանէսի Գալաթատա Մէհմէտ Ալի բաշա խանընտա Նօ. 8

ԿԷՆԻՍ, ԱՃՈՒՄԻ, & ԳԷՂ ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԷԼՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրապէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը դարձնէ Ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զօրացունէ անոնց Թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ Թեփը, ու մազերուն Նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ:

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ:

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row), Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք:

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Պանտիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի իլէ Եիւքսէք գալտըրըմտա Մ. Գարուանանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մ. Իզատոր Լա Փանտէլյանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունըր.

AU BON MARCHÉ

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ

ԱՐԻՍԹԻՏԻ ՊՈՒՍԻԳՕՆԸՆ

ԵԷՆԻ ՄՕՏԱՅԱ ՄԻՒԹԷԱԼԼԻՔ

ԷՇԵԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ԲԱՐԻԶՏԷ

Աշ քեարա գանաաթ իտէրէք, վէ հէր քէսին էմնիյէթինի ճէլպէ չալըշարագ էմթաա սաթմագլըղը Պօն Մարշէ մաղազալարը, քէնտիլէրինճէ պիր ուսուլը միւսաթագիլ իթթիխազ էյլէմիշլէր տիր.

Պօն Մարշէ մաղազասը էն ուճուզ ֆիյաթ իլէ սաթմագտա օլտուղը մալլարըն տախի էն ալէա ճինսլէրտէն օլմալարընա տիգգաթ իթմէքլիկի, քէնտինէ պիրգայիտէ մագսատընտա թութմագտա տըր.

Հիւրմէթլու գատընլարա պիլիֆթիխար պէյան իտէրիզ քի, մէվսիմէ միւթէալլիգ եէնի մօտա մալլարըմըզըն րէսիմլի լիսթասը հազըրլ. օլտուղընտան, արզու իտէնլէրէ մէճճանէն կէօնտէրիլէճէք տիր. Մաղազամըզըն մուամէլաթը տայմա արթմագտա պուլունտուղընտան, հէր եէնի մօտա մալլէրիմիզին չէշիտլէրի տէ զիյատէսիլէ արթմըշ, վէ ճինսլէրինին ալէա օլմալարընա ֆէվգէլատէ սայ իտիլտիկի կիպի, ֆիյաթլարընըն տախի ղայէթ էհվէն օլմասընա չալըշըլմագտա պուլունըլմըշ տըր. Թալէպ իտէն քիմսէնէլէրէ պիլա իւճրէթ աթիտէքի մալլարըն նիւմունէլէրինտէն կէօնտէրիլէճէք տիր. մէսէլա՝ իփէքլիլէր, բէլիւշլէր, գատիֆէլէր, եաւնլըլար, չուհալար, եէնի մօտա գումաշլար, պասմալար, տանթէլալար, գօրտէլալար, հալըլար, տէօշէմէլիք գումաշլար. Քէզա արզու իտէնլէրէ, եէնի Թօալէթ Թագըմլարը, գատընլար իլէ քիւչիւք գըզլար իչիւն էնվաի բօսթա վէ գօսթիւմլէր, էրքէքլէր վէ էրքէք չօճուգլար իչիւն էլպիսէլէր, վէ մօտա գատըն շարգալարը, ժիւբլէր, ժիւբօնլար, բէնեօարլար, ճէհէզլէր, չամաշըր իչիւն գումաշլար, հազըր չամաշըրլար, մէնտիլլէր, էրքէք կէօմլէքլէրի, սգուֆեա վէ էմսալի շափգալար, օմպրէլալար, էլտիվէնլէր, գրավաթլար, չէչէքլէր վէ թիւյլէր, էրքէք, գատըն վէ չօճուգլար իչիւն այագ գապլարը, գարեօլալար, եօրղանլար, պէյազ բէրտէլէր, եօղունլըղտա մախսուս թագըմլար, խըրտա իւլիւք վէ գօրտէլա կիպի մէրտէրիյէ միւթէալլիգ շէյլէր, Բարիզ մալլարը, Թաքիմլէրի վէ մօպիլալար, վէ զայրինիւմ վէ զայրինիւմին մուտէլլէրինի միւշտէմիլ պիլճիւմլէ վէ Թարիֆնամէլէր տախի կէօնտէրիլիր.

Պօն Մարշէնին մաղազալարը, սաիր մաղազալարտան չօգ զիյատէ ճէսիմ օլուպ, րէք տէ մունթազամ սուրէթտէ տօնատըլմըշ վէ Թանզիմ իտիլմիշ տիր. Հէյլէ քի, Բարիզ կիւլի պիր շէհրը ազիմտէ շայանը Թամաշա մահալլէրտէն պիրի օլմուշ տըր, վէ կիտէրէք օ գատար քէսալը ճէսամէթ էյլէմիշ տիր քի, պու կիւնքի կիւն տիւնեանըն ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸ օլմուշ տըր.

Մէզքիւր մաղազա հէր նէ գատար եէնի պէօյիւտիւլմիշ իսէ տէ, միւշթէրիլէրի օլ մէրթէպէ արթմըշ տըր քի, եինէ քեաֆի օլմատըղընտան, եէնիտէն եէնի պէօյիւք էպնիյէլէր ինշասընա մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ տըր, վէ մէզքիւր եէնի էպնիյէլէր տախի, անգարիպ տօնատըլըպ վէ Թանզիմ գըլընարագ, քիւշատ օլունաճագ տըր.

Թիւրքիա իլէ Եունանիսթան իչիւն բօլիչա չէքիլէրէք էմթաա կէօնտէրիլմէքլիքտէ լազըմ կէլէն գօլայըգ պուլունմագտա օլտուղընտան, րիայէթլու միւշթէրիլէրիմիզ, արզու վէ Թալէպ էյլէտիքլէրի էմթաա վէ էշեանըն պէտէլ ագչէսինյէ սանտըգլամա մէսարիֆինի վէ Նագլիյէսի սըբարրըշա պիլէտէ կէօնտէրմէլէրի րէճա օլունըր.

Եալընըզ պիր բօսթա բաքէթի իլէ կէօնտէրիլմէսի միւմքին օլան վէ սանճագ 50 ֆրանգըլըգտան իպարէթ պուլընան էշեա իչին, հիչ պիր մէսարիֆը Նագլիյէ Թալէպ օլունմայաճագ տըր. հալ պու քի պիր բօսթա բաքէթինտէն զիյատէ օլուպ տա, պիր գաչ բաքէթ վէ եա սանտըգլար իլէ կէօնտէրիլմէսինէ լիւզում կէօրիւլտիւկինտէ, հէր սանտըգտա 50չէր ֆրանգըլըգ էշեա վար տըր հիսապըյլա իւճրէթ Թալէպ օլունաճագ տըր. (բօսթա բաքէթլէրինին աղըրլըղը 3 քիլօտան, հաճմը 20 միքեապ տէսիմէթրօտան վէ ուզունլըղը 60 սանթիմէթրօտան զիյատէ օլամազ.)

Բօսթա սանտըղը իլէ իրսալի միւմքին օլամայան էշեալար, 25 ֆրանգլըգտան զիյատէ օլտուգլարը հալտէ, իսքէլէյէ Նախրիլինճէյէ գատար հիչ պիր մէսարիֆ Թալէպ օլունմայըպ, Փագաթ մօպիլեատան, գարեօլատան վէ աղըր վէ հէվալէլի էշեալարտան իպարէթ պուլունտուգլարընտա, հէր մէսարիֆ տախի Թալէպ օլունաճագ տըր.

Պէտէլ ագչէսի իրսալ օլունտուղը Թագտիրտէ, բօսթա բաքէթի իլէ կէօնտէրիլմէյէն էշեալար՝ միւսթէսնա օլարագ Մարսիլեա վափօրլարընըն ուղրատըղըը հէր իսքէլէյէ տօղրուտան տօղրույա կէօնտէրիլէպիլիր.

Պօն Մարշէ մաղազալարընըն, նէ Ֆրանսատա վէ նէ տէ մէմալիքը սաիրէտէ նէ շիւպէլէրի վէ նէ տէ աճէնթէլէրի պուլունմագտա օլտուղընտան, մէզքիւր մաղազալար նամընա էշեա սաթմագտա օլան մաղազալարտան ալտանմայըպ սագընմալարը, վէ ալըշ-վէրիշ տէրքեար օլան մարգասըլա ալէմէ մալում պուլունան Պօսիգօ էլտիվէնլէրի էտրինէ ալտանըլ տա Թագլիտինի ալմալարը գատընլարա րէճա օլունըր, չիւնքի մէզքիւր էլտիվէնլէր՝ եալընըզ Բարիզտէ Պօն Մարշէ մաղազալարընտա պուլունմագտա տըր.

Պօն Մարշէտէ հէր լիսան իչիւն Թէրճիման վար տըր.

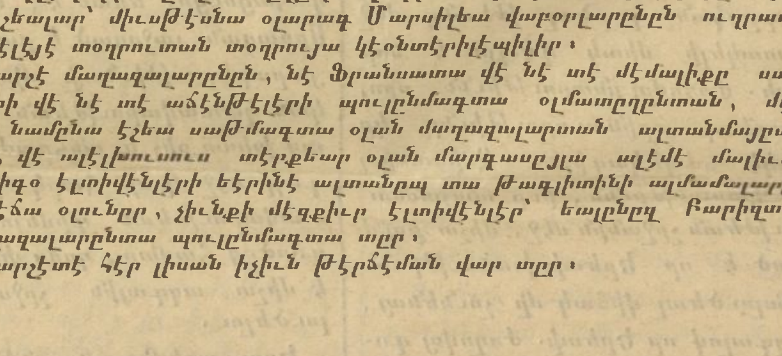

ՀԷՐ ՍԷՐԿԻԻ ՌՈՒՄՈՒՄԻՏԷՆ

ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐ

ԿՈՒԹ ՐԻՇԼԻԷՕ

Բարիզտէ Րամպիւթօ սօգաղընտա պիրինճի սընըֆ էճզաճըլարընտան ՊՈՒՐԺՕՆըն սուստա հալլ իտիլմէք իւզրէ Թէրթիպ էյլէտիկի չէհվէթամիզ հապլար.

ԿՈՒԹ ՐԻՇԼԻԷՕ Թապիր օլընան պու միւրէքքէպ եէնի հապլար՝ շիմտիյէ գատար Թէհլիքէտէն սալիմ օլմայան պիլճիւմլէ կիզլի իլաճլարա սալտ պէնզէմէյիպ, էրքէքլիկ գուվվէթ վէրիճի մուալիճէ մէզքիւրէտէ եասալը իքի խասսէ մէվճուտ տըր. Պու խասսէլէրին պիրի՝ մուհագգագ սուրէթտէ ՆԱՐԱԼԸԳ, վէ տիկէրի՝ ԶԱՐԱՐՍԸԶԼԸԳ տըր. Իշպու իլաճ՝ պիր իխթիհասա Բօսթա բօլիչասը վէ եախօտ Բարիզ իւզէրինէ պիր բօլիչայա մուգապիլ վէ Նագլիյէ մէսարիֆի օլմագսըզըն իրսալ օլունըր.

Գութուսը 10 ֆրանգ — Եարըմ գութուսը 5 ֆրանգ.

Օվալամայա մախսուս օլուպ ՖՐԻԳՍԻՕՆ ՐԻՇԼԻԷՕ Թապիր օլընան մուալիճէնին շիշէսի 5 ֆրանգ.

ԺԱՆ ՊՈՒՐԺՕՆԸՆ Գընագընա, Գագաօ վէ Մալաքա ՇԱՐԱՊԸ.—Գընագընա իլէ Թէրթիպ օլընան էն ալէա գուվվէթ վէրիճի մուալիճէ տիր.

ՊՈՒՐԺՕՆԸՆ ԴԱԹՐԱՆ ԲՈՒՀԷՅԼԱ Թէրքիպ օլունմըշ եումուշագ ՀԱՊԼԱՐԸ վասըթասըյլա Վ. Էրէմ վէ Կէօյիւս խասթալըգլարը, էօքսիւրիւք, նէզլէ իլէ կէօկիւս սըգընթըսը, սըթմա մարազ վէ միզաճ գուվվէթսիզլիկի կիպի շիֆայի տէֆ իտիլմէքտէ օլտուղը մալում տըր.

Իշպու իլաճ Բարիզին պիլճիւմլէ խասթախանէլէրինտէ իսթիմալ վէ Թէճրիպէ օլունմըշ տըր. Գութուսը 4 ֆրանգ.

Պալատաքի իլաճլարըն քեաֆֆէսի իւզէրինտէ Բարիզ խասթախանէլէրինին սապըգ էճզաճըսը Պուրժօ իմզասը պուլունմալը տըր.

Տէրսաատէթտէ տէբօզիթօլար.— Տէլլա Սուտա, Ֆօթիատիս Սէլավօ, Պ. Անտոնիատիս [Լօնտրա էճզախանէսի] վէ Գիւրչիքեան պիրատէրլէր էճզախանէսի [Պէյօղլու], Թիֆթօս վէ Ս. Գասթօրիատիս էճզախանէլէրի [Գալաթա], Տ. վէ Մ. Մէզիքի էճզախանէսի [Սթամպօլ]. Աթինատա Պուսաքի, Իզմիրտէ Իզար պիրատէրլէր, Իսքէնտէրիյէտէ Հայէթթի, Գօնսիրէտէ Գօնգատէլլի, Սէլանիքտէ Հ. Խիւ էճզախանէլէրի.

ՀԱՆՁԻՍԱԹԻՇԷ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Մէրքէզը խարէսի Համպուրկտա պուլընան իշպու գումփանեա՝ եանկընա գարշը հէր տիւրլիւ էմնիյէթ, էհէա, մալ վէ սաիրէ սիկուրթա իտէր մէնֆաաթը շէրաիթ իլէ.

Տէրսաատէթ ումում աճէնթէսի
Տիրան Ս. Մանուկեան

Պաղչէ Գաբու Գասիմ բաշա խան Ն. 13 վէ 14